

C. Grünwedel inv.

J. Wolfen

Posvećeno bodi Troje ime:

Zlati orehi
slovenski mladosti

v
spomin.

—~~—~~—
Spisal

Ivan Tomšič,
učitelj v Teržiču na Gorenškem.

Pervi zvezek.

(Z eno podobo.)

V Ljubljani.

Natisnil in založil J. R. Milic.

1866.

„Blagi otroci so staršem častita podpora!“

Slomšek.

IN=03000 4440

Preljuba slovenska mladost!

 Dobro vedoč, koliko veselja Ti daje knjižica polna mladih, podučnih povestic, podal se sem tudi jaz na slovensko livado; nabiral sem nekoliko časa domače cvetice, in glej — najdem „**zlate orehe**“, ktere hitro spletem v venec, ter Ti jih, ljuba mladost, podam s serčno željo, da bi jih rada ogledovala, vsaj bode vse le k Tvojemu pridu in k Tvoji koristi. — Ako se bodem tudi nadalje prepričal Tvoje marljivosti do branja, nabral jih bodem, če Bog dá še, — in vsako jesen Ti jih bom veselo prinesel. Kako bi bilo pač veselo, da imaš tudi Ti, mila slovenska mladost, knjižno zbirko, kakor jo imajo Tvoji sosedi — Nemci.

Le upaj in bodi marljiva; slovenska izobraženost čedalje bolj napreduje in Slo-

venci bodemo gotovo skerbeli, da tudi Ti z nami polagoma napreduješ. Prebiraj torej posebno marljivo knjižice, ki so Tebi namenjene; vsaj dobro vemo, da Te je Bog nadaril z bistroumjem, in že prvi naš pesnik **Vodnik** je djal:

»Za uk si prebrisane glave,
Pa čedne in terdne postave;
Išče te sreča,
Um ti je dan,
Najdel jo boš, ak
Nisi zaspan!«

Izročim Ti tedaj to prvo svojo knjižico z veselim upanjem, da se nisem zmotil, ko sem Ti jo napisal. Beri jo rada, in bodi nam k časti in slavi, predraga mladost, dokler Te zopet ne razveseli z drugo knjižico

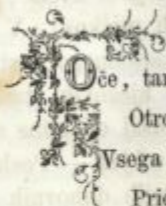
Tvoj

pravi prijatelj,

Ivan Tomić.

V Teržiču meseca kimovca 1865.

Juterna obljuba.

Oče, tam v nebes višavi,
Otročiček naj bom Tvoj;
Vsega dobrega učiti
Pridno hočem se nocoj!

Skerbno varovati greha
Hočem danes se ves dan,
Zapeljivcem hočem krepko
S silo staviti se v bran.

Starše bom na vsaki migljej
Naglo vbogal, berzih nog,
Učenikov žalit' nočem,
Potem priden bom otrok! —

Glas božji.

Ako bi rad vedel, dragi moj mladi bravec, kedaj Bog s tabo govori, oziraj se večkrat v narávo! Ne preziraj lepega réda, lepote cvetic, življenja in prijetnega petja veselih ptičkov! V naravi vidiš čudovito modrost, vsegamogočnost in neizrekljivo dobrotljivost božjo v njegovih stvaréh. — Poprašuj samega sebe, in poslušaj opomine svarižoče te vesti. Ona je glas božji! — Poslušaj skerbno in z veseljem besede svojih duhovnih pastirjev in svojih le dobro ti želječih učiteljev; opominjajo te tvojih dolžnosti, in ti kažejo pot v edino pravo domovino. — Narava, tvoja lastna vest, besede svetih resnic, to je glas božji, glas Večnega, in temu glasu ne smeš nikdar zapirati svojih ušes!

Molijoči otrok.

Komaj da se dan zazná, že moli mlada Rozika pri odpertem oknu revne bajtice svojih staršev, také živo, také čutljivo, da je bilo res veselje

jo gledati. Klečé na terdi klopi, zamaknjena v jasno sinje nebó, moli z lepo sklenjenima rokama za svoje starše, učitelje in svoje dobrotnike. Kakor prijeten duh lepodišečega kadila vzdigajo se njeni zdihljeji k nebeškemu obzorji. Njena podoba v goreči juterni molitvici je kakor podoba Rafaelova, podoba čiste, neoskrunjene nedolžnosti. Nje rudeča, okrogla lica izrazujejo dušno in telesno zdravje; nje sladki, nedolžni smehljeji kažejo, da je prijateljica nebeškemu Očetu in da čuti že na vse zgodaj pravo serčno veselje. — V hladnih vetercih, ki ji razpihujejo nje dolge, rumene laske, ki se ji sipljejo po belih ramenih, čuti ona nazočnost božjo, in v duhu vidi krasno poslopje nebeščanov.

O presrečna Rozika! — Ona je že tukaj angeljsko bitje; kdorkoli jo le vidi, misli, da gleda v prikazen nebeško.

Otroci! posnemajte nedolžno, pobožno Roziko!

J u t r o.

Oče Martin peljali so vsako prijazno jutro svojega sineka po končani juterni molitvi na vert. Tù sta gledala divne cvetice, ki jih je budilo žarko solnce iz sladkega nočnega spanja. In kolikor više se je pomikovalo rumeno solnce na nebeškem obzorji, toliko bolj so povzdigovale nježne cvetice svoje male glavičice po koncu in polagoma so se jele razcvetati; na tisuč srebernih kapljic juterne rose se je lesketalo po pisanih cveticah kot najlepši in najdražji biseri.

„Oj, krasote juterne!“ izklikne mali sinek, „kako svitle in čiste so kapljice po cveticah moje gredice! In te sreberne vodene jagodice so krepilo drobnim ptičkom in drugim malim živalicam, ki lazijo po zemlji. O kako mili so nježni ptički! Le pogledjte jih, ljubi oče, tam po vejah, kako veselo skakljajo in žvergolé juterne pesmice; vsaka po svoje časti in hvali modrega stvarnika, dobrega nebeškega Očeta. — In pa, kako jasno je modro nebo; kako vabljava, kako nebeška je zelena planjava in kako krasne so moje gredice!“

„Ljubi moj sinek“, rečejo oče Martin, „še lepše in čistejše, kot juterna rosa, je tvoje mlado sercé, in tvoje navdušene besede so veliko prijetniše in slajše, kot najlepše petje drobnih ptičkov. — Pazi tedaj, sinek moj, da ohraniš ves čas svojega življenja čisto, nedolžno sercé; kajti le čisto sercé išče in najde Bogá. Vsa krasna narava, katero ravno občuduješ, je zerkalo božje. Modro nebo kaže Njegovo slavo; pisane cvetice, zelene planjave, drobni veseli ptički in vse, kar vidiš, je delo — Njegove vsegamogočnosti!“

Do solz ginjeni oče se podajo s svojim sinekom zopet v hišo, kjer jih je že davno zajterk pričakoval.

Veličastna vsa narava

Pravi: »Bogu čast in slava!«

Pamet velik dar božji.

V neki vasi na Kranjskem je živel pred nekaj leti nadepoln deček. Imel je bister um in pa zdravo pamet, s katero je vsako početje pričel in tudi

dobro izpeljal. Imenovali so ga sploh le „pametnega Janezeka“. Bil je deček, da mu ga zares ni bilo enakega v dolgo, ne v široko; bil je veselje in radost svojih staršev in vseh dobrih ljudi. Molil je kot angeljc in bral iz knjižic tako urno in umevno, kakor da bi bil kakšen dohtar al kakšen učen gospod. Posebno pa je bil vbogljiv, in je storil svojim staršem hipoma, kar so le zaželjeli. Ko so gospod dekan ondotnega okraja slišali od Janezeka, željeli so, da bi ga poznali, in starši so ga morali k gospodu pripeljati. Janezek v lepo ozaljšano sobo gospoda dekana stopivši, se nizko priklone, gospodu rokó poljubi in govori tako pametno in prijudno, da so se gospod dekan zeló zavzeli nad njegovim govorjenjem in njegovo lepo obnašo. Najbolj se jim je pa dopadlo, ker je Janezek tako lepo moliti znal. Podarili so mu lepo knjižico z zlatim obrezkom, in ker so bili starši revni, dajó ga v ljubljanske glavne šole na svoje stroške.

Pridnim in pametnim otrokom dobrotnikov nikdar ne manjka.

Pamet velik božji dar,

Rabi dobro jo vsikdar.

Nevtrudljivi učenec.

Polde je bil verl učenec. Šola mu je bila perva, največja skerb. Na vsako besedo gospoda učitelja je pazil, in da ne bi bolj težkih reči pozabil, jih je marljivo zapisoval v svojo nalašč zato napravljeno bilježnico. Vsako nalogo se je pridno učil in vsak spis doma z največo marljivostjo izdeloval. Iz šole prišedši je berž očetu in materi rokó poljubil ter se je vsedel k mali mizici, in se toliko časa učil, da so ga starši h kosilu večkrat po dva, trikrat klicati morali. Po jedi se je Bogu in staršem za prejete dari lepo zahvalil, ter se podal v samotni kraj in se tukaj vadil primerjenih vaj, da so ga oče, boječi se za njegovo zdravje, večkrat opominjevali, naj bi nekoliko ponehal. Pa zastonj! — njegovo veselje bile so le šolske in druge koristne vede.

Znal pa je tudi vsako reč prav natanko razložiti; kajti on se ni nobene reči le poveršno učil, ampak vsako vajo si je temeljito prisvojeval. — Starši so mu se nemalo čudili, ko jim je mali sinek reči razkladal, o katerih skoraj še nič slišali niso. Znana mu je bila vsaka znamenitost njegove

domovine, o kateri je najrajše bral in pripovedoval. Celó stari sosedje so se radi k njemu podajali ter ga za to in uno popraševali; vzlasti zato, ker jim je v ljubeznjivem maternem jeziku takó lepo razkladal, da so se vsi nad njegovim bistroumom čudili. Marsikteri je z glavo majaje rekel: „Lejte si, kako vendar naš Polde lepo govoriti zna; ne bil bi verjel, da se človek v mladih letih toliko dobrega more navaditi“.

Vse ga je pozdravljalo in vsaki je bil vesel, če ga je Polde o nedeljah ali drugih praznikih obiskal. — Ko je Polde iz šole izostal, ni jenjal se učiti, ampak vabil se je še veliko bolj vsega koristnega, dobro vedoč, da kdor svoje mlade dni zanemari, tudi v starosti nemarnež ostane.

Po smerti svojih staršev je bil priden gospodar in vse, karkoli je delal, je bilo koristno njemu in njegovi domovini.

Pridni otroci učijo se radi,

Vse jih spoštuje, stari in mladi.

Šolski zvon.

Kadar šolski zvon zapoje,
Sèrce se raduje moje;
Hitro vzamem svoje knjige,
Za vse drugo nimam brige.

Kadar šolski zvon zapoje,
Oj, kak tistim strašni »joj« je!
Kteri v glavi slamo imajo,
In za šolo nič ne znajo.

Ti ko sliš'jo dvanajst biti
Ino »poldne« zvon zvoniti —
Le tačas so ti veseli,
Češ, zdaj bomo pili, jeli.

Prazna skleda, stara hala
Bi se takim pristojala,
Ki bi jedli le in pili,
Zraven pak se nič učili.

Ljubi! tak' se zaderžimo,
 Da se serčno veselimo,
 Kadar mili zvonček kliče
 V šolo dečke in dekličé!

Uči se pridno v mladosti!

(Poleg nemškega.)

France, bogat kmetovavec, je imel vsega dovolj, le v glavi bila je, kakor Slovenci pravimo, „slama“. V mladosti ni hotel v šolo hoditi, da bi se bil kaj učil. Večkrat je rekel: „Pokaj bom v šolo hodil, vsaj mi bodo starši premoženje zapustili, in potem brez šole lahko živim“. Ko veči postane, se oženi in oče mu pred smertjo izročé veliko premoženje. — France tudi svojih otrok ni hotel v šolo pošiljati.

Nekega dne pride k njemu kupec in ga tri sto goldinarjev na pósodo prosi. France mu jih precej našteje; toda preden, da jih uni spravi, zahteva France od njega dolžno pismo, da mu je resnično posojene denarje dolžen. To se je tudi zgodilo; kupec vzame denarje in gre.

Čez nekaj let potem France od kupca posojene denarje tirja. Kupec terdi, da mu jih ni dal, in da ga naj lé tožit gre. France gre k sodnji in pokaže dolžno pismo, pa — na popirji stale so vse druge reči pisane, od denarjev pa ni bilo niti duha, niti sluha.

„Oh!“ vzdihne France, „ko bi bil jaz v mladosti v šolo hodil in se kaj učil, gotovo ne bi bil zdaj goljufan“. — Od tistihmal pošilja France, v izgled vsem staršem, svoje otroke prav pridno in redno v šolo.

Uči se pridno, dokler si mlad,
K tvojemu pridu bode enkrat!

Poboljšani sin.

V nedeljo popoldne je bilo. Iz učelišča, v katerem je malo poprej trobenta svoj „trarara“ pela, dere množica veselih in klavernih učencev in mestnjanov. Pred neko hišo stoji kripica z lepim konjem vprežena. V hiši za mizo, na kateri je stalo mnogo

jedil, sedi zal mož, in se prav prijazno pogovarja z gospodarjem in gospodinjo. Kar se odpro hišna vrata in s pozlačenimi bukvicami podarjeni Janez, trekošolec, stopi pred očeta, kateri ga ves ginjen poljubi. Koliko veselja za očeta! — Gospodar nosi bokal vina za družim iz pivnice. Vsi so veseli, vsi gledajo v pridnega učenca.

In Tone!

Oh, Tone se je, kakor vselej, tudi zdaj v peti šoli prav prav slabo obnesel.

In kje je Tone? —

Tone ne pride.

V hiši, ki je poprej od veselja donela, je zdaj žalostna tihota. Konj je sprežen; oče Andrej in gospodar iščeta zgubljenega Toneta po vseh ulicah velikega mesta. Nikjer ga ni; nobeden ga ni videl. Solnce zahaja, — Toneta ni. Čuvaj kliče deseto, enajsto, dvanajsto uro, — Toneta ni. Tudi drugi, tudi tretji dan ne. Zastonj je bilo vse iskanje! — Strahu, da bi bil kaznovan, jo je pač Tone pobrisati utegnil.

Kolika žalost za ljubo mater, za sestre, videti, da se oče brez Toneta domu pripeljajo, in zvedeti, da je ali pobegnil, ali se pa ukončal! —

Oče ga pusté iskati po vseh kantonskih gosposkah, toda zastonj! — Noč in dan se jokajo nesrečni starši, se jokajo brat in sestre; tudi čas njih serčnih bolečin ne ozdravi.

Tri leta so minula, kar se je žalostna zgodba pripetila. Janez nastopi sedmo šolo, in je ravno doma na počitnicah. Namesto da bi postopal, okrog duhovnov in grajščin beračeval, kakor je nekterih učencev gerda navada, pomaga raje staršem pri delu, ali pa ponavlja, kar se je učil, ter se pripravlja za sedmo šolo. Zvečer in ob nedeljah pripoveduje svojim staršem kaj od zemljeznanstva, od šeg starih Rimljanov, ali jim pa kaj lepega bere iz zgodovinskih bukev.

Bil je lep večer. Pod staro lipo zbrana družina se ravno od Toneta pogovarja, kar pride človek in podá Andreju neko pismo. Ko se luč prinese, vzamejo oče očala, odpečatijo pismo, in — od veselja po koncu skočijo. — „Naš zgubljeni Tone nam piše!“ — Vsi potihnejo. Mati stergajo možu pismo iz rok, materi hčere, tema zopet Janez, — da ni dosti manjkalo, da niso pisma raz-

tergali. „Beri, Janez, beri!“ doni od vseh strani; „hvala Bogu, da še živi! kaj piše? kje je? — hitro! hitro!“ Janez bere:

Preserčni moji starši!

Kar sem se od Vas ločil, sem še vedno upal, da mi bote odpustili. Vaše ljubezni prepričan, tudi gotovo smem misliti, da me bi zgubljenega, pa poboljšanega sina ljubeznjivo sprejeli. Večkrat sem že sklenil, da se povernem nazaj v Vaše naročje, ljubi starši! Al moja krivica, ki mi je vedno pred očmi, je tako velika, da si domu ne upam. V šoli nisem bil priden, in sem prav slabo napredoval. Bal sem se zasluženega očitovanja, in sem bežal, kakor da bi hotel sam sebi zbežati. Šel sem tje v en dan beračevaje, in se v neko grajščino za pisarja ponudim. Oskerbnik grajščine je bil oster in še zraven krivičen mož; to me je primoralo, da službo že čez en mesec popustim. Grem zopet po svetu, in mislim, kaj bo z mano! Ravno sedim v senci tam, in jém nekaj kruha, kterega sem si bil za zadnje krajcarje kupil, kar

zagledam razplašenega konja z jezdicem po cesti dirjati.

Nisem se dolgo pomišljeval, zakaj malo vredno se mi je zdelo moje življenje; vstanem, skočim pred konja z jezdicem in ga ustavim. Hvaležen mi podá gospod roko, potem seže v mošnjo, in mi darilo ponudi; al jaz ga nisem hotel vzeti, ker mi je bila blaga in sladka misel, da sem gospoda znabiti smerti rešil, plačila zadosti. — Zdaj mi veli gospod, da naj ž njim vsaj do njegovega stanovanja grem, kar si ne dam dvakrat reči; vsaj se nisem vedel kam podati. Po poti me poprašuje, kam da grem, kje je moj dom i. t. d.; jaz mu odgovarjam, toda pri vprašanji, kam grem? se enmalo obotavljam, kar je pa prebrisani gospod hitro čutil. Doma, v zalem gradu, me čaka gotovo ostra skušnja, si mislim, in mu s solzami v očeh vse natanko povem. „Ako ti je žal, kar si storil“, mi pravi, „in ako češ zanaprej dobro delati, hočem, ker otrok nimam, očetovski za te skerbeti“. Ves ginjen padem na kolena, in se mu s povzdignjenima rokama zahvalim za toliko dobroto. — Precej v začetku šolskega leta me pošlje v šolo, in me že tri leta podpira. Uk mi gre dobro od

rok in upanje imam, da se bom dobrot milega gospoda grofa vrednega skazal, ter tudi Vam razžaljenim staršem enkrat veselje naredil. Ne žalujte po meni, meni gre dobro. Terdno sem sklenil, da se ne podam poprej v svojo ljubo domovino, dokler šol ne izveršim, in v kakšen stan ne stopim. Tudi moj dobrotnik me nikakor domu ne pusti, in mi je še celó prepovedal, Vam pisati, kje sem sedaj. Prišel bode kmalo srečni čas, ko bo vaš sin, boljši nazaj prišel, kakor Vas je zapustil. Do tistega časa, do kterega nam vsem skupaj Bog daj živeti, vsaki dan nebeškega očeta prosim — z Bogom! Še enkrat: Ne žalujte po meni; zagotovim vas, ljube starše, da mi je dobro. — Poljubim v duhu Vas, starše, brata, sestre in ostanem

Vaš

hvaležni sin

Anton.

Kraj pisanja je bil le s čerko N zaznamovan; tako ni mogel nobeden vedeti, kje da je Tone. Žalostni so bili starši; samo misel, da se mu dobro godi, jih je mogla nekoliko tolažiti.

Pri veliki fari, kjer so oče Andrej prebivali, je bilo nekaj let potem veliko praznovanje. V nedeljo ob pol desetih je bilo.

Jesensko solnce sije prijazno v seljansko dolino. Veliki zvon vabi pobožne kristjane iz okolice v farno cerkev. Al bilo je ljudi, ki so napise na grobeh prebirali, cerkev ogledovali, bliščeči zvonik občudovali; — vse to kaže, da je tudi iz drugih far dosti ljudi priderlo, in da se tedaj nekaj več kot sveta nedelja obhaja. Pred farovžem stoji množica ljudi. Veliki zvon s tremi drugimi zvonovi zopet zadoni. Iz farovža pride dosti duhovnov, za njimi oče Andrej z ženo in hčerama, in poslednjič novomašnik — gospod Janez. Vsi gredo v lepi procesiji v cerkev. Zvonovi so zvonili, moyžarji so pokali, novomašnik lep rožni venec v desnici, obdani od častitljivih duhovnov, od roditeljev in sester, so šli proti cerkvi; vse to je pač pripravno bilo, zbrano družbo s svetim trepetom in neizrekljivim veseljem napolniti.

Sveta maša se prične. Vse je v novomašnika zamaknjeno, vse je tiho; le prijetni glas orgel in milo petje se po cerkvi razlega. Po svetem evangelji se vsedejo novomašnik s temi, ki mu strežejo,

na desno stran oltarja. Tamošnji gospod fajmošter so že prej pridigo prevzeli. Al kaj se zgodi! — Namesto njih stopi neki drugi gospod na prižnico, katerega nobeden ne pozná. Prav dobro se je obnašal. „Spomni se“, pravi na koncu svojega govora, „spomni se, novomašnik, pri daritvi sv. maše svojega ljubega očeta in matere, svojih sester in cele rodovine, ne pozabi pa tudi mene — svojega brata Antona — kateri — —“

Ne more dalje govoriti; kajti solz ploha se mu po licih vdere. Vsi gledajo v verlega govornika, vsi so ginjeni; najbolj pa, kakor se vé, novomašnik, oče, mati in sestre. Časoma zopet k sebi pridejo; svitle solzice jim igrajo v očeh.

Po končani novi maši gredo zopet vsi v lepi procesiji v farovž. Tu stoji zala z zlatom okinčana kočija, katere prej ni bilo videti. Tu stojé gospod Anton, njegov dobrotnik grof s svojo gospo. Veselje, da se zopet vidijo in najdejo, naj drugi popiše. —

Pred krasnim obedom pripoveduje gospod Anton vsem zbranim gostom, kar nam je že iz pisma znano; dalje, da je že leto mašnik. — Potem se oberneje gospod grof k gospodu Janezu in

pravijo: „Pismeno sem pričujočega gospoda fajmoštra naprosil, da bi mi dan Vaše nove maše naznanili, da bi bil s prihodom Vašega brata, ki me je smerti otel, poveličan“. „Poveličan pa je tudi ta dan s tem, da je pričujoč neprecenljivi dobrotnik, kteremu“, odgovoré gospod fajmošter, „naj Bog na tem in na unem svetu obilno poverne“.

„Tudi vi“, pravijo veseli stari oče Andrej, „ste vedeli, da bo moj sin prišel? Oh, zakaj ste molčali?“ — „Molčati sem moral“, odgovoré gospod fajmošter, „ker gospod grof so mi ukazali. — Nu zdaj je vse dobro! Že se juha kadí na mizi! Pri obedu kaj več“.

Gospod fajmošter odkažejo milostljivemu grofu in grofinji na eni strani mize prvi prostor, kamor se usedeta le s tem pogojem, da novomašnik v sredi med njima sedé. Gospoda Antona pa posadijo med očeta in mater. Mati je posebno vsa zamaknjena v njega. Streže mu, in ga sili jesti, da reva sama na sé pozabi. Oče je ves zamišljen od veselja, ker ne vé, ali bi gledal v gospoda grofa in grofinjo, ali v svoja ljuba sinova. O jemi-na! kakšno veselje za starše in za vse pri obedu skupaj zbrane! Kakšna čast in slava po vsi fari!

Glejte, ljubi moji, koliko veselja, ako se kdo poboljša in je zopet priden. Vi, ki hodite po pravi poti, ne odstopite od nje; pripeljala vas bode v tempelj sreče in časti, kakor Janeza. — Vi pa, ki niste na pravi poti, zapustite jo, dokler je še čas; še lahko popravite, kar ste zamudili, ako se ravnate po izgledu „poboljšanega sina“.

Varuj se razvad!

Pred več leti živeli so v neki majhni vasi na Dolenskem oče in mati, ki šo imeli zelo razvaje-nega sineka. Nekaj njegovih hudobnih razvad so pa bili tudi mati krivi, ki so svojega edinega ljub-čeka že od mladih nog vsega omehkužili. Večkrat so oče resno govorili, da iz otroka ni nič dobrega pri-čakovati, če se bo le po rokah nosil in če se mu bojo le sladkarije v usta mašile. In žalibog! — očetove besede bile so žalostna resnica.

Oče so umerli, ko je razuzdani Tine komaj šesto leto izpolnil. Mati ga niso še nikoli straho-vali, in tako je sladkosnedež brez vsega znanja kot

divje drevesce sedmo leto nastopil. — Še le osem let starega pošljejo mati v bližnjo farno šolo. Ves divji in poredni Tine ni imel nobenega součenca prijatla, temuč vse se ogiba hudobnega otroka. V šoli je celó kradel svojim součencem knjige, peresa, pisne zvezke in druge reči, ktere je potem prodajal in krivično pridobljeni denar za slaščice izdajal. Večkrat so ga gospod učitelj pri tatinskem početji zasačili in pristojno kaznovali, pa vse ni nič pomagalo. Izostajal je iz šole in cerkve, kadar se mu je le poljubilo. Potepal se je po ulicah; še celó po gostivnicah, kjer je ljudem nagajal in pa male otroke dražil, da so vrišali. Tudi pri tem početji je na marsiktero gorško naletel. — Delal ni nikoli, v šoli ni na nič pazil, in doma se bukev še dotaknil ni. Ves dragi dan se je vlačugaril, dobro jedel in nagajal ljudem.

Že čez pol leta zapusti šolo. Njegove hudobije in strasti, kterih ni nikoli krotil, so strašno narastle. Šestnajst let star je bil zrel hudobnež. Brez Boga in brez vse vesti, umori — svojo lastno mater.

Prignali so ga pred sodbo, kjer je bil po obstanem hudodelstvu na vislice obsojen.

Glejte, mladi bravci, kam slabe razvade človeka zapeljejo, ako jih mlad ne zatira! —

Strašna je pregrešna strast,

Ko do verha je narasla;

V njeno če se vjameš past

Te s strupom bo napasla!

Svojeglavnež.

Imeli so neki oče več nepridnih otrok. Najslabši med njimi je pa bil mali Jurče. Bil je svojeglaven in pa termast, kakor sam rabelj. Ta paglovec je hotel vse imeti, kar je le zaželel; zaželel je pa vse, kar je le videl. Če mu se ni hitro dalo, kar je zahteval, jel se je dreti in vpiti, da so sosedje in otroci pred hišo vreli misleči, da se tepó.

Neki popoldne vidi Jurče peresni nožek na mizici ležati. Imeti ga je hotel. Al namesto nožeka našeškajo ga modri oče z brezovko. To pa je bilo ogenj v streho; tako je vpil, da ga božjast zgrabi. Mati prihitijo in ga utolažijo še le, ko mu nožek dajó. Vesel je Jurče malega nožeka in z gerdim očesom pogleduje očeta, ki mu njegove želje

niso hotli spolniti, ampak ga so še z brezovko pogladili. — Al nožek je bil ostrega konca in Jurče se po nerodnosti v desno okó tako vbode, da ni več nikdar ž njim solnca gledal.

Pa ta žalostna nesreča ga še ni izmodrila. Z njegovimi leti rastla je tudi njegova terdovratnost in kolikor stareji je prihajal, toliko bolj je bil svojeglaven in termast. Za dobrotne opomine njegovih dobrih staršev mu ni bilo mar. Zastonj so ga starši opominjevali: „Jurče, vari se! Ostani tukaj! Ne pojdi tje! Stori to!“ vbogal jih ni, in delal je le po svoji termi. — Enkrat se igra na pol slepi Jurče s sekiro in pred hišo derva cepa. „Pusti sekiro!“ zavpijejo mati. Jurče ni vbogal; in ker je še neprevideno okrog sebe zijal si tri perste leve roke odseka. Tulil je, da je bilo groza; toda persti ležali so na tleh, ktere je milo gledal Jurče.

Zopet drugopot pade z drevesa in si ulomi nogó, da je bil revež ves čas svojega življenja kruljev.

Lejte, kaka reva je bil Jurče, ki mu za dobrohotne opomine njegovih staršev ni bilo mar.

Oj otroci vbogajte

Svoje skerbne stariše!

Kaznovana tatvina.

Jakec je kradel kot sraka. Naj bo denar al karkoli, varno ni bilo pred njegovimi tatinskimi rokami. Če ni mogel svojim staršem kaj vzeti, šel je po sosednih hišah in zmikal, kar mu je v roke dospelo.

Nekega dne sosedovih ni bilo domá. Jakec spleza skozi okno v hišo in poišče si najboljših reči, ktere prav dobro v svoj robec poveže. Ravno misli iti, od koder je prišel, ko zagleda na mizi bokal dobre žganjice. „Češ, pokusiti jo pa vendar moram“, pravi sam pri sebi, ter nastavi bokal k ustam. — „Tete vendar! to je pa dobra pijača“, pravi Jakec. Usede se za mizo, razkosi eno jablko, kakor je včasih sosedove videl, in si prav dobro postreže. — Ker pa Jakec žganja še nikdar pil ni, in pa tudi vedel ni, da je žganje hud strup, ki človeku ljubo zdravje izpodkopuje, se vpijani, in še takó hudo, da se mu vse po hiši okrog verti. Kaj je bilo družega začeti, ko v hiši ostati in pa sosedovih pričakovati. Uleže se na klop in kmalo prav terdo zaspi.

Proti večeru pridejo sosedovi domu, odprejo hišna vrata in zagledajo spijočega nepovabljenca, kateri jim je že dokaj škode napravil. Ko pa še zapazijo povezek z raznimi ukradenimi rečmi, bokal z žganjico, ktere je za dobra dva persta manjkalo, so lahko uganili, zakaj jih je Jakec s svojim prihodom počastil. — Ker Jakec za svoje starše nič maral ni, pri sosedih pa tudi že večkrat zavoljo tatvine opominjan in šiban bil, pa je le vse zastonj bilo, pošljejo sosed po briča, da bi zaspanca zbudil iz sladkih sanj. —

Kaj mislite, kako je Jakec debelo gledal, ko se je zbudil in železno verižico na svojih rokah videl?!

Kdor po tujem hrepení
Zgodaj v ječi že sedi.

Otročja prošnja.

O moj Bog, nebeški oče,

Vzemi serce moje v dar,

Majhena je revna stvarca

Pa zaverzi je nikar!

Ti serce si vstvaril moje
 Greha, greha se boji —
 Vzemi me v naročje svoje
 V njem se sladko, varno spi.

Mladi potepuh.

Kovačev Mihec ni mogel nikdar doma pri svojih starših biti. Berž po zajterku je peté odtegnil, in ni ga bilo do kosila. Po kosilu ga zopet nobeden domačih ni videl do večerje. Ves dragi dan se je okrog vlačil, kakor megla brez vetra in se potepal po vasi s svojimi tovarši, ki niso nič bolji bili od njega. Veliko nadloge so imeli starši s tem postopačem. Njegova oblačila so bila zmiraj umazana in raztergana. Večkrat se je izletal, da je potem dalj časa bolehal in da so starši za njegovo zdravje veliko denarja zdravniku izdajati morali. — Ko pa je zopet nekoliko ozdravil, počenjal je zopet po svoji stari navadi. Bil je tako hudoben in razposajen, da je že vso ljubezen svojih staršev zgubil. „Oh, ko bi te nikdar ne bila imela!“ tarnjajo mati čez njega. „Svinje ga bom

dal pasti in za zmiraj ga bom od hiše zapodil, da mi ne bo dalje mojega zdravja izpodjedal“, se hudujejo oče. Pa nobena beseda se ne prime malo-pridnega potepuha. Celi soseski je bil v škodo in napotje.

Naletel pa je tudi pri svojem vsakdanjem pohajkovanji na marsiktero nesrečo. — Enkrat ga neki porednež s kamnom zadene, da veliko ljukno na glavi domu prinese. Drugopot ga kráva na róg natakne; kmalo potem ga konj becne, da komaj domu prileze. Na vse zadnje priderdra voz, ko je Mihec ravno sredi ceste stal, in ga pomendrá. —

Ubogajte otroci svoje skerbne starše, ki vam le samo dobro želé. Ne kljubujte jim nikoli, če vam kaj odrečejo ali prepovedajo; ampak mislite si, da je k vašemu lastnemu pridu.

Domá pri ljubih starših

Domá najbolje je;

Otrok, ki ljubi starše

Nerad od doma gré.

Redek vrač.

V slabi hišici je prebivala vdova s svojim sinom. Popirnate šipe, majhna trinogata miza, na nji verč brez roča, črn kruh, slabo oblačilo ubozega dečka, ki je zraven postelje bolne matere stal, — vse to je grozovito revščino vdove označevalo.

„Kaj hočem storiti“, joka sinek, „da bi vam vsaj nekoliko k zdravji pripomogel?“

„Ne moreš mi pomagati, ljubček! Le vrač bi me ozdraviti zamogel“, zdihuje reva. „Naj grem po vrača!“ se ponudi deček. „Ljubi otrok“, odgovore mati, „vračiči ne gredo radi v hišo, kjer revščina prebiva“.

„Če ga pa prav lepo prosim“, povzame sinek, „če na kolena padem, in mu s solzami pripovedujem, kaj moja mati terpé, ne bo vendar tako neusmiljen, da bi vam pomoč odrekel“. — Brez da bi dovoljenja matere čakal, smukne ko veter iz hiše, in se k bližnjemu vraču s svojo prošnjo poda.

„Ali imaš ranjček za mojo pot?“ ga vpraša vrač, in ga naglo spodi, ko pravi, da ga nima. —

Taka se mu je tudi pri drugem in tretjem vraču godila. Ubogi deček hoče še pri četrtem poskusiti. Na cesti sreča zalo kočijo. V nji sedi gospod prav prijaznega obličja. „Ta le bo morda pomagala“, si misli, in se pred konje postavi. Kočijaž pa mahne z bičem in mu veli, da se naj umakne. „Stoj!“ pravi gospod kočijažu; potem vpraša otroka, kaj hoče imeti. „Ranjček!“ prosi deček.

„Dvajsetica bode zadosti“, se smeja gospod, in se fantičevi prederznosti zavzema.

„Usmilite se me, in dajte mi ranjček“, prosi deček s povzdignjenima rokama. — Gospod mu ponudi dve dvajsetici iz kočije. „Oj! Oj!“ se joka sinek, „jaz potrebujem ravno ranjček“, in pripoveduje od boleznin in revščine svoje matere, ter tudi nemilo sercé vrčev razodene.

Gospod mu podá ranjček, in ga popraša za stanovanje revne matere, ktero mu deček pokaže. — Naglo kot serna hití z ranjčkom k vraču, ki ga je bil poprej prvi pognal. Med tem pa priderdrá gospod do hiše revne vdove ter stopi noter. Miloserčno posluša vdovo, ki mu toži bolezen in revščino. Potem prosi za pero in košček popirja, in nekaj piše.

„Pošljite po to, kar sem zapisal“, pravi k bolni revi, „pa kmalo; gotovo vam bode pomagalo“, s temi besedami zgine iz hiše.

Zdaj prisope tudi sinek z vračem, kateri se ni sramoval za ranjček v hišo revščine iti. Vsa ganjena poljubi mati svojega ljubčka na čelo. „Prepozno si prišel“, pravi, „ravno je bil tukaj vrač; zdravilni list leži na mizi“.

Vrač vzame list in ga bere. Ves zavzet pogleduje zdaj staro, bolno ženo, zdaj list, ki ga ima v roki. „Berite sami“, pravi vrač in podá listek bolni revi.

„Ženi, ki pokaže pričujoči list, se ima iz moje blagajnice sto zlatov poslati“ — bere z veselim zavzetjem vdova. „Poglejte na podpis“, jo vrač opominja.

„Jožef!“ —

„To so naš preljubi cesar“, zavpije vdova. „To so naš svitli cesar“, zavpije deček, ter svojo kapico od veselja do stropa verže. —

Zvezdicam.

Zvezdice, kaj zrête	Tak ljubo ste žarele
Tak žalostno na mé,	V nebeški sjajnosti,
Odkar prebritke zgube	K' sem z mamico pred hišo
Tečejo mi solzé?	Povzdigal k vam očí.

Zdaj pak ste obledele
 Nebeške lučice,
 Kot da bi vé čutile,
 Kar moje sklí sercé.

Nesrečna deklica.

Jerica je bila prav nepokorna deklica. Ne staršev, ne učiteljev ni hotla ybogati. Dobrega nje očeta, ki so jo večkrat ostro svarili, je že davno černa zemlja krila. Se vé, da je Jerica britko jokala, ko je zadnjokrat svojega očeta spremila; pa ne na pisano polje, ne na cveteči vert, kamor so jo večkrat za rokó peljali, temuč na vert, iz kterega se nobeden več ne poverne, na — pokopališče. — Sercé ji je britko tolklo, vidši, da

njejega največega in najboljšega dobrotnika zakopavajo, kteremu je ona veliko veliko ur v življenji grenila.

Vendar pa ta prebritka zguba ni Jerice popboljšala. Z materjo je delala ravno takó, kot z očetom. Vsaki resni besedi svojih svetnih in duhovnih učiteljev se je le posmehovala. Zeló nesrečni so bili mati s tem otrokom.

Bere se, da, če Bog nepokornih otrok tudi precej ne kaznuje, vendar kazen njegova gotovo ne izostane. — In tudi tukaj je pokazal, da on ne ljubi otrok, kteri svojih gojiteljev ne spoštujejo.

Ker je Jerica svoji že priletni materi le nadlegovala in jim v nobeni zadevi prav nič ni pomagati hotla, so mati od dné do dné bolj hirali. Na zadnje jih huda bolezen na posteljo spravi. Tudi v bolezní je Jerica svojo mater jako zanemarjala in godernjaje mile materne prošnje le na pol opravljala. — Revni materi je to obnašanje jako hudo délo, in čutili so, da iz postelje ne bodo več vstali. Pokličejo tedaj Jerico k sebi, ter se s slabim glasom od nje poslovijo rekoč: „Draga moja hčerka, dostikrat sem te k pokorščini opominjevala; dostikrat te svarila in prosila, da bi bila svojim

oskerbnikom pokorna in da bi natanko spolnovala kar od tebe zahtevajo; pa zastonj so bile moje besede. Nečloveško si ravnala, da nisi ljubezni svojih staršev, svojih najboljših rejnikov na zemlji kar nič čislala. O da bi ti znala, kako skerbno in težavno smo te gojili in kolikokrat smo tvoja mlada lica poljubovali. Ali zeló smo se motili! Nisi imela nobenega serca, nobenega spoštovanja do tistih, ki ti so kruh za življenje in dušo dajali. Opominjam te pa vendar še kot svoje edino dete in želim, da bi se poboljšala, da bi vsaj kostém svojih staršev sramote ne delala. Poljubim te še enkrat, hčerka moja, da ti pokažem, kako velika je bila ljubezen moja do edine mi — Jerice. Prezerla si našo ljubezen in nobena svarijoča beseda se tvojega terdega serca ni poprijela. Zapustiti te moram kot divje drevesce, ki veliko truda potrebuje, ako hoče, da obrodí kaj dobrega sadú; leto me, hčerka moja, neizrekljivo v serce bôde. Ne prosim te, da bi hodila na gomilo svojih staršev molit, ker vem, da tvoja molitev do zdaj ne more biti uspešna. Če boš še dalj časa takó živela, gotovo boš le malo pravega veselja vživala. Obžaluj berž vse pregreške svojega dosedanjega življenja,

prosila bom, da bi te Bog ne zaverigel. Rada bi še to in uno s tabo govorila, pa — moči me zapuščajo, in moj čas je kaj kratek. Z Bogom tedaj, Jerica, z Bogom!“ To izrekši, naslonijo se in — ni jih bilo več. —

Jokaje je spremila Jerica svojo mater na pokopališče; če so ji zadnje materne besede kaj globoko v sercé segle, ne vém, le toliko te zagotovim, dragi moj mladi bravec, da je Jerica ves čas svojega življenja le nesrečna ostala. Manjkalo ji je — maternega blagoslova.

Kdor staršev ne spoštuje

In raje jih jezi,

Dobrotnike največe

Prezgodaj umori.

Pokopališče.

Pokopališče je njiva, ki se tudi božja njiva ali božji vert imenuje, ker tu počivajo trupla vernih kristjanov, pričakovaje vstajenja k večnemu življenju. Na pokopališču se nahaja večidel tudi

farna cerkev, kar je prav primerno, da se ljudje vsaj o nedeljah in praznikih, ko stopajo po grobéh svojih ranjkih bratov in prijatlov, spominjajo v gorki molitvi v miru počivajočih. — Krog pokopališča je zid, da svete tihote, ki tu kraljuje nihče ne vznemiruje; v sredi pokopališča je križ, ki nas opominja našega odrešenika in njegovih svetih, pomenljivih besedi: „Jaz sem vstajenje in življenje“. — Nad vratmi, ki peljejo na pokopališče so navadno zapisane besede: Človek, spomni se smerti! (Memento mori!) ali pa kakšen drug pomenljiv izrek. Sveta grobna tihôta navdaja naša serca z neko čudno sveto resnobo in razni spominki, razpostavljeni po grobéh, pravijo nam, kdo da počiva pod zeleno, persteno gomilo.

Zaderži se vselej spodobno, kadarkoli greš na ta častiti kraj, in spomni se ranjkih naših bratov; če pa imaš znabiti starše ali pa sorodnike, ki že počivajo v hladni črni zemlji, poklekni na njih obraščeno gomilo, in moli za nje, ki so ti toliko dobrega storili v svojem življenji.

Sirotek.

Kje so oče, kje so mati,
 Kje so bratje in sestré?
 Časi so minili zlati,
 Oh, žaluje mi sercé.

Žalostno sercé je moje
 Tužno kamor se ozrem;
 To, le to želje so moje,
 Da za njimi kmalo grem.

V prah so in pepel razpali,
 V črni zemlji zdaj ležé!
 Na grobéh sirotek mali
 Molil bom za njih klečé.

Sveti Blaž.

„Oh mama, poglejte no, kaj mi so danes gospod fajmošter dali!“ zavpije mali Blažé iz šole prišedši, lepo podobico materi kazaje.

„To je prav zala podobica“, pravijo mati,
 „moraš jo skerbno varovati, da je ne umažeš ali

kako drugače ne poškoduješ. Spravi jo v molitvino knjižico, ki si jo lansko leto kot darilo prejel in se večkrat priporočuj svetemu Blažu, kterega podoba na podobici imaš, čigar imenjak si tudi ti“.

„Kaj pa pomenite ti sveči, kateri tu na podobici neka žena otroku križema čez vrat derži“, vpraša nadalje Blaže.

„Te pomenite, da je sveti Blaž velik pomočnik vratnih bolečin in da ga je dobro v takih boleznih na pomoč klicati. Imela sem tudi jaz hude vratne bolečine; priporočevala sem se pa svetemu Blažu in on mi je zdravje pri Bogu izprosil. Povedati pa ti hočem kaj več od sv. Blaža; poslušaj me tedaj pazno!

Sv. Blaž je imel prav pobožne, kerščanske starše, kateri ga so k vsemu dobremu že zgodaj napeljevali in prav kerščansko izredili. Bil je pozneje škof, in je prav očetovsko skerbel za svoje ovčice. — Živel je v oni viharni dobi, ko so kristijane najhuje preganjali. Veliko njegovih zvestih ovčic ga je prosilo, naj bi se jim ohranil in takó se je moral pred zalezovanjem svojih protivcev po temnih votlinah skrivati. Divje zveri, ki so se po votlinah potikale, so se ga takó privadile, da mu

niso nič žalega storile. Ali divji preganjavci so ga zasledili in ga k hudi smerti peljali. Sveti Blaž pa, Boga vedno pred očmi imevši, je voljno terpel vse muke, ki so se jih gerdi brezbožniki izmislili. On je v imenu Jezusovem veliko število bolnikov ozdravil. — Nekega dne mu prinese mati svojega sineka, ki mu je kost v gerlu tičala. Nobeden zdravnik mu ni pomagati zamogel. Sveti Blaž je pa molil nad dečkom in deček je v veliko veselje svoje revne matere zopet ozdravil. — Drugopot je rešil nekega otroka hudih vratnih bolečin s tem, da mu je dve darovani sveči navskriž čez vrat položil in v goreči molitvi zanj Boga prosil. In ravno ta prigodek vidiš na svoji podobici, ki ti jo so gospod fajmošter danes podelili“.

„Oj nad podobicami imam prav veliko veselja“, pravi Blažé, „zbiral si jih bom in večkrat premišljeval lepe prigodbe, ki mi jih male podobice predstavljajo“.

Lažnik postane tat.

Županovi niso bili ravno bogati. Imeli so pa vendar po vseh sobah čedno pohištvo; kajti oče župan niso mogli terpeti, da ne bi vsako jutro vsa

hiša lepo in okusno pospravljena bila. Tudi županovka je bila pridna in redna ženska. Otrok nista imela razun enega sineka, ki je pa lagal, kakor bi orehe tolkel. Oče so večkrat za šibo prijeli, ali ker se je deček že lagati navadil, težko ga je bilo laži zopet odvaditi.

Nekega jutra se deček v očetovi izbi igra in jabelko kviško meče; po nerodnosti pa jabelko v ogledalo prileti, ki je v velikem pozlačenem okvirji na steni viselo, tako hudo, da se ogledalo v sto koscev razleti. Ves preplašen jo deček iz hiše pomêde.

Očeta ravno ni bilo domá in tudi mati ta dan niso prišli v imenovano očetovo izbo, v kateri se je nesreča pripetila. Še le drugi dan zapazijo oče, da drago ogledalo v koscih po tleh leží. Jezni pridejo h kosilu in poprašujejo, da bi zvedeli, kako se je ta nesreča prigodila. Mati o tem nič ne vedó. Dekla pripoveduje, da, ko je še včeraj izbo pospravljala, je zerkalo še celo na steni viselo. Sumljivost pride na sineka, ker razun njega, ni nobeden drugi v županovo izbo smel. Pokličejo ga.

„Kaj praviš ti“, ga prašajo oče, „kdo je razbil veliko ogledalo v stranski moji izbi?“

„Kaj ogledalo?“ odgovori malopridnež. „Jejmine! ravno včeraj zjutraj, ko je Neža pometala, slišal sem strašen ropot v stranski vaši izbi!“

„Oj ti lažljivo dete ti!“ pravi dekla; „Bog je priča, da nič o tem ne vem!“

Oče župan malopridnemu sineku sicer verjeli niso, ali mati, boječi se za svoje dete, pošteno revno in pa že precej priletno Nežo od hiše zapodé.

S težkim srcem gre Neža od županovih, ker tu je bila že več let in se ji je prav dobro godilo. Tudi županovki se je pozneje milo storilo, ker bila je stara Neža prav pridna ženska; zdaj pa na stare dni morala je od hiše. —

Ko županovi sinek v mladenčja leta prihaja, dajo ga oče župan v neko prodajavnico, kjer se je tudi bogatemu kupcu berž prikupil. Bil je namreč krepek mladeneč, nadarjen z raznimi sposobnostmi; posebno je pa kaj urno in prilično pisati znal. Imel je pa to škodljivo napako, da se je le prerad lepo oblačil, in takó veliko denarja za nepotrebne in malovredne cunje izdajal. Pozneje se še slabim tovaršijam pridruži, ktere ga so v največo nesrečo zapeljale.

Z denarjem, ki ga je zaslužil, ni mogel izhajati. Krojači in čevljarji so ga vsaki dan za plačilo nadlegovali. Očeta se ni upal pomoči prositi, ker so mu že večkrat iz enacih zadreg pomagali, in mu tudi poročili, da zapravljevemu sinu denarja več slati ne bodo. — Kaj je bilo početi, kot tihotapsko svojemu gospodarju nekaj denarjev izmekniti. In to se je tudi zgodilo. Odraščeni in malopridni lažnik postane tat. Vzame precej veliko število denarja iz blagajnice svojega gospodarja, poplača dolgove in se zopet z malopridno družbo kratkočasi.

Ali kmalo pride tatvina na dan; gospodar denarje pogreši, in ker nobenega razun županova sina v prodajavnici ni bilo, tatvine njega obdolži. Ta pa, namesto da bi svoj pregrešek obstal, taji in še gospodarja gerdo ošteva, da si kaj tacega o njem misliti zamore? Kupec ne vedoč kaj začeti, tatvino sodniji naznani. — Hitro se govorica po mestu raztrosi, in kmalo se zvé, da je verli županovi sinko ravno en dan poprej, preden so se denarji pogrešili, vse svoje dolgove poplačal.

Sodnija pokliče še očeta župana, da ga po-

praša, če je pred te dni svojemu sinu toliko in toliko denarja poslal.

Oče župan povedó naravnost, da svojemu sinu že dolgo in pa tudi še nikoli tolikega števila denarja poslali niso. Morali so tudi mati županovka v sodnijo. Nemalo se vstrašijo, ko vidijo tù svojega ljubega sina, zraven pa bogatega kupca.

Porednež je še po dolgi tajitvi in po postavah moral v ječo. — Očeta je tudi v velike neprilike pripravil, ker so plačati morali, kar je sinko svojemu gospodarju škode naredil.

Osramoten sedi županov sin pol meseca v ječi. Mati ga večkrat s solznimi očmi obiščejo; oče so ga pa popolnoma zapustili.

Obišče ga tudi neki dan stara, revna Neža, ktera je ravno tam v neki hiši služila, in ki je morala zavoljo njegove laži dobro službo popustiti in se ubijati v starih dneh po svetu. Očita mu njegovo nepremišljenost in hudobno djanje, ter s perstom žugaje mu reče: „Še vselej sem slišala, da kdor laže, nazadnje tudi krade. Iz malega naraste veliko. Hudobna misel postane laž, ki je ostuden greh“.

Jetnik, dasiravno terdoserčen, vendar se milo razjoka nad Nežo. Prosi jo za odpuščanje in tudi materi reče, naj jo vzamejo še v hišo. Vzeli so jo, in bila je srečna. Županov sin pa je bil odsihmal le žalosten in nesrečen.

Skerbna pesterna.

Ančika je bila revna, zapuščena deklica. Dvanajsto leto doveršivši, ji mati naglo umró. Očeta pa še poznala ni. Kdo bi jo bil za toliko zgubo tolažiti mogel? Ni ga bilo človeka, da bi se bil reve usmilil. Od hiše do hiše je morala iti, da si kruha sprosi. Večkrat je zdihovala: „Kako srečni so pač otroci, kateri imajo še starše, ki jih preživé! Jaz pa nimam očeta ne matere, vzela mi jih je smert!“

Vidila je otroke veselega serca v šolo hoditi; ona pa je zdihovala: „Zapuščena sem od vseh! Rastem kakor plevel in nihče me ne podučuje. Kdo se me bo usmilil, ker neznam nič; veliko pa jih je, ki so izurjeni in pripravi za vsako delo.“

— Imela pa je Ančika dobro serce; bila je poterpežljiva in voljna. Za najmanjši dar, ki ga je prejela, se je kaj lepo zahvalila. Vse svoje upanje imela pa je v Bogu; molila je k njemu vsaki dan tako pobožno, da bi lahko najterje človeško serce omečila. Ni pozabila besed svoje umerle matere:

»V potrebi in nadlogi
 Zaupaj na Bogá;
 Kdor hrani drobne ptice,
 Tud revam živež dá«.

In to se je tudi zgodilo. Bog nobenega ne zapusti, ki išče pri njem pomoči, in tako je tudi tukaj pokazal, da ne zaverže goreče molitve svojih otrok.

Neka veljavna gospá je že dalj časa na tihem opazovala lepe lastnosti Ančikine. Revna, uboga deklica se ji globoko v serce smili. Pokliče jo k sebi; preobleče jo in z vsem potrebnim preskerbi. S časoma ji izroči varstvo svojega najljubšega premoženja — svojih otrok.

Ponudbo blage gospé je Ančika z neizrekljivim veseljem prevzela. Pesterstvo otrok bilo ji je najljubše opravilo. Ni bilo ure, da se ne bi spo-

minjala dobrotnice svoje; spoštovala jo je kot lastno mater. Ljubila je svojemu varstvu izročene otroke kot svoje bratce in sestrice; pa tudi otroci so jo radi imeli. Dobro je znala, da ji je gospa izročila najdražji zaklad svojega imetja; skerbno in marljivo je tedaj pazila na mlade cvetice, ki so se pod njenim vodstvom tako lepo razcvetale. Še mati ne bi bila svojih otrok bolje odgojevala, kot Ančika, — pesterna mala. Vsako jutro po letu jih pelje na vert, da čisti zrak uživajo; pelje jih na travnik, na polje in jim kaže pisane cvetice; jim pòje nedolžne pesmice ali pa pripoveduje prijetne in pametne povedke; nikdar pa ne neumnih in neslanih kvant od copernic, izmišljenih duhov, ktere otrokom le strah in bojzljivost vekšajo. Ni jim pustila nožev, vilic ali družih ostrih nevarnih reči v roke jemati. Nikoli jih ni na skrivnem dražila, ali kako drugače žalila, kar je žalibog — nekterih pestern dandanes slaba navada, ker tako mladino že zgodaj zlobnosti privadijo. Ančika je bila posnemanja vredna in zares podoba — kerščanske pesterne. Vsako jutro je otroke moliti učila, jim globoko v njih mlada serca nauke sejala, da Bog vse

vidi, sliši in vé; da on, kot najboljši oče, za nas skerbi in posebno otroke rad ima.

Sovetovala jim je, naj se nepokorščine, svojeglavnosti in drugih otročjih napak varujejo, kakor strupenega gada, ker veliko nevarniše so, kakor strupene rastline; — ker te zavdajo le teló, une pak dušo in telo.

Njeni poduki niso bili zastonj. Vsaki dan se je nježna mladost lepše razcvetovala in staršem veliko veselja delala. Ančika pa jim je tudi bila zerkalo pokorščine in zvestobe.

Tako zamore blago serce tudi v razcapani obleki veliko dobrega storiti, kar se ne kupi za denarje.

* * *

Ančike niso zapeljale bogato ozaljšane sobe in odperte omare; ohranila je poštenje in čisto svojo vest. — Vidila pa je tudi blaga gospá, da boljšega varha njeni otroci ne bi nikdar bili dobili, kakor je Ančika. Skerbela je tedaj, da jo dobro nadari in tudi nji veliko veselje naredi.

Ko so otroci odrastli in njenega varstva niso več potrebovali, jo gospá vendar še pri sebi obderži; njeno plačilo povekša in jo uči gospodinjiti.

Največa sreča za Ančiko je bila ta, da ji je dopuščeno bilo, ondotno nedeljsko šolo obiskovati, kjer se je v branji, pisanji, številjenji in v kersčanskem nauku prav dobro izurila.

Ančikina ročnost in hranljivost, kakor tudi druge lepe lastnosti so bile daleč okrog znane, in nek premožen kupec jo poprosi za ženo. Nerada se loči Ančika od gospé, ktera ji k ženitvanji podeli bogato delščino.

Veselo in srečno je živela Ančika zopet v svoji domačiji; pa tudi v sreči ni pozabila Boga, ne blage dobrotnice svoje, pri kateri je toliko veselih dni preživela. Molila je vedno za njo.

Blagor deklicam, ki se obnašajo, kakor revna Ančika, ki je tako zgodaj svoje ljube starše zgubila.

Cvetlica.

Na majheni gredičici

Cvetlica se razcveta,

Se po rudeči šibici

Prijateljsko opleta.

In vsaki dan je Milica
 Na gredo priskakljala,
 In vsaki dan cvetličica
 Se lepše razcvetala.

Pa kmal' je radost njena preč
 Cvetlica lepa, bela,
 Razpala je in ni je več
 Nje cvet je sapa vzela.

O Milica! enaka si
 Razpadenemu cvetu;
 Razpala bodeš tudi ti,
 Kot vse na revnem svetu!

Bodi pošten.

Bilo je lepo pomladansko jutro. Na vse zgo-
 daj vstane Vilče, deček revnih staršev, in gre na
 bližnjo goro. Bila je sveta maša pri materi Božji
 na gori, in Vilče je stregel pri vsaki sveti maši.
 Zeló radi so ga imeli gospod fajmošter in mu
 marsikteri krajcar darovali. Do gore prišedši jo že

misli po stranski poti zaviti, kar zagleda na cesti nekaj ležati. Stopi bližej in lej, — listnica je. Plaho se ozira deček, če ga kdo vidi; potem pobere listnico, pogleda va-njo in, o veselje! polna je denarjev. Spravi jo v žep in naglo, ko mlada serna jo vbriše čez zeleno smrečje po bližnji stezi na goro. Tù je že čakala cela trôpa ljudi službe božje. Vilče pa se poda v bližnji gojzd, hodi gori in doli, in misli na listnico in lepe denarje. Rad bi prešteval denarje, toda ne upa si jih, ker vest mu pravi, da denarji niso njegovi. Ko to in uno pre-mišljuje, pozvoni iz belega zvonika k službi božji. Hitro skoči Vilče v žagrad, kjer so gospod fajmošter že napravljene bili, vzame mašno knjigo in gre nekako bolj vesel kot sicer pred oltar. Po opravljeni službi božji gre Vilče z duhovnim gospodom zopet proti dómu. Med potoma pa pripoveduje, kaj je danes na goro gredé najdel, in kaže listnico duhovnemu pastirju. Gospod fajmošter pregledajo listnico, se zeló zavzamejo, ko zagledajo veliko denarja, ter poprašajo prav prijazno mladega dečka: „Kaj pa boš z denarji, Vilče? Glej, veliko denarja si najdel; sebi in svojim ubogim staršem lahko pomagaš!“

„Varuj me Bog tega“, odgovori Vilče, „najdeni denarji niso moji; ne smem jih tedaj svojevoljno rabiti. Izročim jih v Vaše roke, dokler se najde pravi lastnik; gotovo jih bo vesel“.

„To mi dopada od tebe, dragi Vilče, da imaš tako dobro in pošteno vest. Najdeno listnico bom oznanil berž prihodnjo nedeljo, da se oglasi, kdor jo je zgubil“.

Komaj pa gospod fajmošter z Vilčetom iz temnega gojzda na cesto pridejo, srečajo tujca gosposki oblečenega. Bled je kot smert in prav milo zdihuje. Gospod fajmošter ga pozdravijo in prašajo, kaj mu je?

„Oh, žalostna mi osoda!“ vzdihne tujec; „danes po noči nanesa me je pot skozi gojzd in ravno tū nekje moral sem zgubiti listnico z denarji vred. Bilo je več tisuč stotinjakov va-nji, vse moje imetje. Zdaj sem ravno na poti iz kupčije v svojo domovino. Moj Bog! kaj bo začela moja žena, kaj otroci, ko zaslišijo, da se bolj reven povernem, kot sem pa iz doma šel“.

„Potolažite se“, pravijo častitljivi duhovni starček, „denarji so najdeni, ker mislim, da je

ravno ta listnica vaša, ki jo tukaj imam“. (Potegnejo najdeno listnico iz žepa.)

„Bodi ga Bog zahvaljen!“ zaupije kupec svojo listnico spoznavši ter od veselja po koncu skoči. Bleda lica se mu zopet razvedré in zahvale ni konca niti kraja.

„Ne meni, ampak temu-le dečku se zahvalite“, rečejo gospod fajmošter Vilčeta kazaje, „ker on je najdenec vašega premoženja, ktero je le meni v shranitev izročil, dokler se najde pravi lastnik, kterega pa smo tako naglo dobili“. — Zavzet pogleda kupec poštenega dečka, se mu zahvali in lepo darilo ponudi. Ali Vilče darila ne vzame, ampak pravi: „Zadosti mi je darila, da sem ravno jaz Vaše žalo sercé zopet razveselil!“

Blago in pošteno serce dečkovo kupcu zeló dopade. Pogovarja se dalje z duhovnim očetom v jeziku, kterega deček ne razumé. Nazadnje se poslovi podavši roko Vilčetu rekoč: „Denarji, ki si jih danes najdel niso samo meni in moji družini, ampak tudi t e b i bodo v prid!“

* * *

Trinajst let po ti zgodbi je bila zopet sveta maša pri Materi Božji na gori ravno o ti dobi.

Bral pa je sveto mašo mlad duhoven s tako ginjenim srcem, da so se vsi jokali, kateri so nekdanj revnega in razterganega Vilčeta poznali; ker duhoven, ki je mašo bral, bil je Vilče, ki je pred trinajstimi leti najdene denarje kupcu pošteno izročil.

Mladine najlepše lepote so té:
Nedolžnost, ponižnost, pošteno srcé!

Neznani gospod.

V gostivnici „pri zvezdi“ sedelo je veliko domače gospode za mizo in se krepčalo s sladkim vinom in slastnimi jedili. Pri stranski mizi pa je sedel tuj gospod pri poliču ôla. Skoz odprte duri stopi prileten mož s košaro pomorank v sobo ter jih na prodaj ponuja; al nobeden gospodov jih ne kupi. Žalostno se bliža revni prodajavec k neznanemu tujcu proseč ga naj bi mu vsaj on nekaj pomorank odkupil. Tuji gospod jih odbere nekaj in praša kaj veljajo? „Štiri groše“, odgovori starček. — „Tri groši bodo zadosti“, ga zaverne gospodič in mu denarje na mizo položi. „Oh, gospod!“

vzdihne prodajavec, „verjemite mi, da mi bi bilo v zgubo, ker dobiček pri moji revni kupčiji je že tako majhen. Doma pa imam ženo in troje otrok, ki me kruha prosijo; jaz pa ne premorem, da bi lačne sirote vsaj s kruhom zadovoljil“. — „Kaj? žena in pa vaši otroci so lačni! — pripeljite jih sem, kupil jim bom kosila“, pravi tujec. — Revež si briše na tihem solze, ker misli, da se gospod norčuje. Ali tujec reče: „Tu imate štiri groše za pomoranke; zdaj pa le pojdite domu in pripeljite mi svojo družino, kakor sem rekel“. — Revni prodajavec odide in kmalo se zopet poverne, da spolni voljo omenjenega gospoda. Vidilo se je sirotam na obrazu in obleki, da jih huda sila tare.

Tujec pri stranski mizi posadi revno družinico okrog sebe in ji v veliko zavzetje nazoče gospode jedi in pijače prinesiti veli. Radostno gleda nepoznati gospod revno družinico, kateri okusna jedila kaj dobro diše.

Po končanem kosilu se revna družina s solzami v očéh neznanemu gospodu za obile jedi in pijačo zahvaljuje ter ga prosi, naj bi jim vendar svoje ime povedal, ker radi bi poznali človeka tako plemenitega serca. — Gospod pa se ne dá spoznati;

potisne revnim otročičem nekaj denarjev v rōke in spremi rēve do vrat rekoč: „Pridni bodite in pa radi molite, Bog vas gotovo ne bo zapustil. Tudi meni se nekaj ni bolje godilo, kakor vam zdaj“. To rekši kmalo potem plača, kar je bil dolžan, se vsede v zalo kočijo, ki ga je pred gostivnico čakala in hitro iz mestica zderdra.

Moli rad, bodi usmiljen'ga serca

Usmiljenim Bog pravo srečo da.

Zvonovi.

V neki fari na Dolenskem so za ondotno farno cerkev pripeljali nove zvonove. Otroci iz šole gredé vstopijo se pred farovžem ter občudujejo nove in lepo nakinčane zvonove, ktere so vozniki pred farovž zapeljali.

„Komaj že čakam, da jih bodo v zvonik vlekli“, pravi lončarjev Jernejček.

„Jaz pa komaj, da bodo pervikrat zapeli“, se oglasi Mentanov Janez poterkaže s perstom na zvon.

„Oj, kako lep glas!“ izkliknejo enoglasno otroci in terkanja po zvonovih ni bilo konca, dokler se cerkovnik ne zapodi med nepokojno mladino, da se daleč na okoli razkropi.

Popoldne pa gospod učitelj v šolo stopivši pravijo: „Videl vas sem, kako ste danes veselo krog novih zvonov skakali in radovedno jih občudovali. Povedati vam tedaj hočem danes nekoliko o zvonovih. Bodite tedaj pazni, kar vam bodem povedal.

„Zvonovi v zvoniku, ljubi moji, so zelo pomembni. Viseči med nebom in zemljo pojejo veličastno in veselo; večkrat pa tudi žalostno. Njih veličasten glas pa je le slab odmev svetih pesem, ki nam serca k naši pravi domovini povzdigujejo. Velikokrat je njih klic žalostno zdihovanje terpijočih naših bratov, ki nas prošijo, naj bi se jih spominjali in za-nje molili; večkrat pa tudi milo žalovanje, kedar nas spremijo na pokopališče. Glas zvonov se razlega čez goré in doline ter nas vabi v hišo božjo k pravemu viru večnega življenja. Slišimo jih pa tudi v protivnih urah, ko bliska, gromi in treska; opominjajo nas takrat bližnje nevarnosti in nas spodbudujejo k molitvi. — Zvonovi so, ki nas na vse zgodaj opominjajo včlovečenja in odrešenja

Sina Božjega, in nam najsvetejši imeni: Jezus in Marija na ušesa doné. In zopet so zvonovi, ki veselo angeljsko pozdravljenje zvoné in trudne zemeljčane k počitku vabijo. — Zvonovi so, ki bližnjim in oddaljenim našim bratom, najsibodo v cerkvi ali domá, na polji ali po gorah, najimenitniši in svetjši trenutek oznamujejo, v katerem Sin Božji v rokah mašnika človek postane in se v odrešenje in zveličanje grešnega človeštva svojemu nebeškemu Očetu daruje. — Zvonovi so z eno besedo žive priče vseh zémških dogodkov; so čutiljivi oznanjevalci naših veselih, žalostnih in tožnih ur od zibeli do — merzlega groba.

Ker so tedaj zvonovi tako zeló pomenljivi za nas, morate vselej pobožno in iz serca moliti, kadarkoli vas iz cerkvenega stolpa k molitvi opominjajo; s tem bote drugim pokazali, da vam je dobro znano, kaj da zvonovi pomenijo^a.

Učence iz šole gredé.

Prav veselo iz šole grem
 Dosti lepega že vem,
 Kar naučil sem se v šoli
 Nočem zábíti nikoli.

Hvaljen bodi Bogeč moj,
 Molil Te bom sinek Tvoj,
 Hvala se ti bo glasila
 Za podeljena darila.

Čem povedat starišam,
 Kaj koristnega že znam,
 Hočejo me pohvaliti,
 Ker se pridno znam učiti.

Redka ponižnost.

Bogoljub je imel pobožne in dobre starše, kateri so zeló skerbeli, da bi svojega sineka na podlagi pravega kerščanskega duha izredili. Njih trud pa je bil tudi plačan z zaželjenim vspehom. Bogoljub je čedalje svojim staršem delal več veselje in veliko drugih je spodbudil s svojimi lepimi

izgledi. Njegovo največe veselje je bilo, da je svojim staršem pri vsakem delu iz vseh moči pomagati zamogel. Mislil je, da jim bode tako vsaj nekoliko truda in skerbi povernil.

Bil je petnajst let star, da mu smert nagloma starše, rodovino in tudi prijatle pobere ter siroto brez kake pomoči, brez vsega tolažila nemili osodi prepusti. — Žalostnega serca zapusti svojo ljubo domovino in se ves pobit in klavern z zadnjim denarjem daleč čez jadransko morje pelje, da bi si v tujem kraju utolažil čutljivo serce. Lačen in žejin pride v neko mesto. Ker se je revež beračevati sramoval, nameni da bi si tukaj službo poiskal. Poda se toraj najpred v samostansko cerkev, ktera je že od nekdej bila edino njegovo tolažilo. Prišedši semkaj verže se pred podobo Križanega, ter mu s povzdignjenima rokama toži zgubo ljubeznjivih staršev in žalostno svojo osodo. Curkoma se mu solze po licih vderó. — Molitvico dokončavši podá se kakor potolažen iz svetega mesta. — Solnce je že pojemalo in treba je bilo, da si prenočišče poišče. Na cerkvenih vratih srečajo ga pa predstojnik samostana, ki so vso mladenčevo žalostno zdihovanje pred sveto podobo v žagradu

poslušali. Prašajo ga to in uno, in iz vsega zapazijo, da je Bogoljub hvalevrednega obnašanja. Na vsako vprašanje jim mladenč umevno odgovori in na zadnje še svojo željo po kakšni službi odkrije.

Dobroserčni oskerbnik samostana primejo mladenča za roko prijazno mu veleči: „Pojdi z mano, gotovo si lačen, dal ti bom nekaj jesti in potem znaš, ako ti je ljubo, službo cerkovnika nastopiti, ktera je ravno izpraznjena. Dohodki niso ravno slabi“.

Kako veselje za revnega mladenča! Na kolenu se verže pred gospoda, hvaležno mu roko poljubi in vpričo njega spozna ga največega dobrotnika na zemlji. — Mladenčeva ponižnost predstojniku samostana dopade; peljejo ga v svojo borno ali snažno in lično sobico, kjer mu nekaj jedí ponudijo, in potem mu pokažejo njegovo prihodnje stanovanje, kjer ga kakor pervinca z vsem potrebnim oskerbijo.

* * *

Dasitudi včasih na terdoserčne neprijazne domače ljudi naletimo, pošlje nam pa Bog neznane, tuje prijatle, po katerih očetovsko za nas skerbi, in kateri nam namesto angeljev prihité v pomoč in v tolažbo.

Bil je omenjeni oskerbnik samostana zvest hlapec v hiši gospodovi, kateri ni le skerbel za telesne potrebe mladenča, ampak tudi za blago dušo njegovo. — Bogoljub je pa tudi službo cerkovnika s tako marljivostjo, z veseljem, pokorščino in svetostjo opravljal, da se popisati ne da.

Čez dva meseca je bila v samostanu velika slovesnost. Da bi cerkev ta dan kar najbolj mogoče sijala, pokličejo samostanski predstojnik že popred Bogoljuba k sebi, ter mu živo priporočajo, da bi hišo božjo kolikor le moč ocedil in ozaljšal. — Veliko si je skerbni mladenč prizadeval, da bi božjo vežo ta dan, kar najbolj mogoče, sjajno vredil. Vse, kar je lepega in dragega bilo, kinčalo je svete podobe. Bilo je vse tako, kakor še nikdar ne. V celem svetem poslopji ni bilo čisto nič nečednega ali prašnega.

Noč se je približevala, da Bogoljub še zmiraj marljivo dela. Ko je pa že vse lepo dodelano in vredjeno bilo, vstopi se v sredo cerkve, sim ter tje še pogleda, ako ne bi še kaj zapazil, kar bi sijajnosti in veličastnosti svete hiše na potu stalo.

Ko pa nič ne zapazi, zapre naglo cerkvena vrata in gre s tožnim obličjem iz cerkve.

Predstojnik in več samostancev misli, ko mladenča že dolgo časa pogrešajo, da ni znabiti zadovoljen s svojim nizkim stanom in pa svojim velikim poslom in da je zavoljo tega na skrivnem odšel. — Ali tretji dan po tem dogodku srečajo ga njegov dušni in telesni dobrotnik; pozdravijo ga in resno nagovoré: „Dragi moj, nisi prav storil, da si se, tebi nič, meni nič tako nehvaležno pobral. Ali ne veš, da se ravno po opravljanji službe spoznava, koliko človek veljá?“

Mladeneč duhovnu jokaje roko poljubi, zdihuje in strahoma govori: Oče, prijatelj in gojitelj moje duše! Ne blata, ne prahú nisem v cerkvi našel; vse kar je nečistega, umazanega bilo, bil sem — jaz sam. Zapustil sem tedaj hišo božjo, ker je po vašem povelji morala očiščena biti.

Pazi, dragi moj mladi bravec, da ne boš tudi ti kazil sijajnosti in veličastnosti božjih cerkvá z umazanim ali nečistim srcem, z gerdim in nepristnim obnašanjem ali pa celó — s šepetanjem. Velik greh je, in gerd si pred obličjem božjim, ako

te v hiši Najsvetejšega morajo učitelji ali pa drugi ljudje svariti in te opominjevati, kje da si!

Darilce.

»Moli!« serce mi velí,
 In jaz molim: »Hvala Ti,
 Da me solnce spet obs'jalo
 Spanje novo moč mi dalo.
 Oj, obvaruj me čez dan,
 Vsaj je Tebi darovan!

Vse je kakor praznično
 S cvetkami ovenčano;
 Čuti blaženi puhtijo
 Revno mi sercé hladijo,
 Ki ga Tebi Oče dam, —
 Boljega darú ne znam.

Vzemi ga! darilce je —
 Naj častí na veke Te;
 Tu iz zemlje revne, tuje
 Se le Tebi dans daruje,
 Da mi bo obraz Tvoj mil,
 Ker sem revež dost grešil.

In — z darilcem vred solzé

Naj Te hvalijo, časté!

Naj k pokori bi me gnale

Smertne grehe mi izprale

Pred ko iz Evine doline

Grem v neznane mi višine!

Bodi prijazen in priljuden.

Nekega popoldne se sprehajajo gospod učitelj v sadonosnem vertu, ki ga so imeli Lončarjevi in beró iz neke knjige. Ravno mislijo vert zapustiti, da pridejo oče Lončar ter jih povabijo v hišo na kozarec vina. Učitelj sprejmo z veseljem povabilo prijaznega soseda ter gredo ž njim v izbo.

Jožek pa, ki je gledal skoz okno, vidši da peljejo oče gospoda učitelja v hišo, smukne naglo pod postelj, ker težko ga je stalo, da bi se prijazno in priljudno obnašal, kakor so ravno danes gospod učitelj v šoli otrokom priporočevali. — Oče Lončar prišedši v hišo posadé gospoda učitelja za mizo in prinesejo polič vina; mati pa pogernejo lep bel pert čez mizo, položé kruh nanj ter prosijo gospoda, naj bi se postregli.

Ko se starši z učiteljem to in uno pogovarjajo, to se vé, da tudi od Jožeka, kako se kaj v šoli véde, za ktereга pa nobeden ni vedel, da pod posteljo že dolgo težko diha, odpró se naenkrat hišne duri in v stanico stopí grajski logar s svojim psom.

„Mi je prav všeč“, pravijo oče Lončar, „da prideš; lej! tukaj le se vsedi zraven našega gospoda učitelja; vem da si zdelan, in dobro ti bo dišala malica, na katero si tudi ti povabljen“. Komaj pa oče to izgovoré, kar naenkrat zalaja logarjev pes in se zažene kakor blisk pod postelj. „Je že spet mačka v hiši“, pravijo oče Lončar materi, „zapodi jo vun, da nam ne bo nepokoja delala“. Toda namesto mačke privali se Jožek, kakor je dolg in širok izpod postelje; za njim pa pes, kateri se še zmiraj vá-nj zaleta, dokler ga logar ne potolaži.

„Bodi Bog z nami!“ rečejo mati, „kaj pa ti delaš pod posteljo?“ Jožek ne čerhne bele, ne černe, ampak derží se tako gerdo in kislo, kakor bi ga zobjé boleli. — Gospod učitelj so pa berž uganili, kaj mu je; gredo k njemu, ga primejo za rokó in rekó: „Jožek! zakaj se pa pred mano skrivaš,

ker veš da te imam rad; to je zeló neumno od tebe. Nikogar se ne boj, ampak bodi z vsakim prijazen in priljuden, pa ne boš nikoli več takó osramoten, kakor si bil danes“.

Vsi se smejajo Jožeku, kateri zaničljivo pogleduje psa, ki sedi na klopi zraven svojega gospodarja.

Hvaležni učenci.

Bilo je nekega lepega pomladnega jutra, da so šli otroci nekako bolj prijazno in veselo v šolo, kakor drugekrati. Mizarjev Janez in pa Mlinarjeva Micika sta bila celó praznično oblečena in Micika je nesla lep prav umetno vredjen šopek duhtečih cvetlic, ki so bile z belim, modrim in rudečim trakom kaj lepo povite. V šolo prišedši so bili otroci tako tihi in mirni, kakor le malokdaj v letu; nekaj posebnega je moralo danes biti.

Berž po končani šolski molitvi, katero so učenci in učenke tako živo in ginjeno molili, kakor nikoli še, stopita Mizarjev Janez in pa Mlinarjeva Micika pred gospoda učitelja in se lepo prikloneta. Potem podá Micika gospodu učitelju šopek s cvetli-

cam; Janez pa govori sledeče verstice, ki se jih je domá na pamet naučil, s prijetnim in krepkim glasom:

Narava je spet se na novo razvila
 V zelenje in cvetje je zemljo povila,
 Cvetice pomladne prijetno cvetó,
 Otroci veselo si vence pletó.

Al prvi se šopek vam danes daruje,
 Ker danes veseli se god vaš praznuje;
 Cvetice duhteče vzemite gospod,
 Serc naših še mladih ljubezni so plod!

Cvetlice ko nježne s prijetno dišavo
 B'mo gledali večkrat v nebeško daljavo;
 Od zgorej prosili b'mo ljub'ga Bogá,
 Da zdravje, veselje in srečo vam dá.

Slovenska daruje vam šopek mladina,
 Cvetice rodila slovenska ledina,
 In s trojnobarvenim je trakom povit,
 Domače so cvetke, domači čmo bit'!

„Živili, naš gospod učitelj še mnogo, mnogo let!“ izkliknejo učenci in učenke enoglasno v klo-péh. — Janez in Micika se gospodu učitelju spo-

dobno priklonivši zopet na svoje mesto podata; učitelj pa si solzice veselja brisaje, rekó: „Dragi moji! vaša hvaležnost in ljubezen do mene, me je zeló, zeló ganila. Nikoli ne bodem pozabil veselega tega dneva. Najbolj me pa veseli, da mi obljubujete, da hočete biti domači, kakor so cvetice domače, ktere mi ste darovali. Bodite tedaj kakor cvetice na diko in slavo svoji domovini, in ljubite jo, kakor vas jaz ljubim; bodite pa tudi ponižni, kakor so male vijolice, kterih mi ste tudi nekaj v šopek vpletli, in gotovo bo imela naša draga domovina časoma veliko število verlih, pravih domoljubov in lep venec pridnih, poštenih slovenskih deklet!“ —

Učenci

gospodu katehetu za god.

Iz borne gredice

Cvetličice tri,

Zvezali smo v šopek

Otroci mladí.

Cvetlica najperva

Zahvala naj bo,

Da v svetih resnicah

Učte nas lepó.

Cvetlica pa druga,	In tretja cvetlica
Ljubezen gorká,	Najboljše zeljé,
Ki šolska mladina	K' jih more imeti
Do vas jo imá.	Mladinsko sercé.

Sprejmite te cvetke

Častiti gospod,

Ki vam jih prinese

Nedolžen otrok.

Božja pota so nezapopadljiva.

Tikoma velike ceste, ki se je vila mimo hladnega, zelenega gojzda v prijetno kotličkasto dolino, stala je pred več sto leti prijazna hišica, ki je vabila mimoidoče voznike in popotnike v svoje okrepčevavno naročje. Pred hišo je bila košato vejnata lipa s kamnito mizo in na desni strani velik vert z zelenimi, hladivnimi šotori in poln lepo dišečih cvetlic. Dasiravno je bilo le nekaj stopinj do bližnjih sosedov v dolino, vendar se je vsaki najraje glasil pri mladem Gorjanu in njegovi bogoljubni ženi Marijani, ter se tu pod košato lipo ali pa na vertu v zelenih šotorih enmalo počil, krepčaje se z

dobro pijačo. Mladi Gorjan je bil namreč moder in pameten kerčmar, in njegova žena Marijana je bila pobožna in pridna gospodinja. Še celó grajski gospod, ki so komaj četert ure od Gorjanovih svoje posestvo imeli, in ki so bili velik prijatelj pokojnega starega Gorjana, s katerim so v marsikteri kervavi bitvi sovražniku zobé kazali, niso nikamor tako pogosto in tako radi zahajali, kakor k Gorjanu, kjer so vselej obilo vesele družbe imeli. Z eno besedo, mladi Gorjan in njegova žena Marijana sta bila od vsih ljubljena in občespoštovana. Revežem sta rada pomagala in vsakemu bodisi tujcu ali domačinu po zmožnosti dobro postregla. — Marijana je bila mlada, krepka ženska, in zmiraj vselega serca, kar ji je tudi lahko bilo; kajti živela je s svojim možem vedno po zapovedih božjih in Bog ju je bogato nadaril s posvetnim blagom. — Nekaj časa sim pa ni bilo v Gorjanovi hiši več tistega veselja, kakor poprej. Marijana, prej lepo rudeča, postala je bleda in je le žalostna okrog hodila. Kaj neki ji je bilo? — Oh, pred nekaj mesci vzela ji je smert njeno največe veselje in najdražje imetje; pobrala ji je edinega sinčka, ki ga je bolj ljubila kot svoje okó. Nobene tolažbe ni bilo

za revno Marijano, ampak hodila je, kakor zbegana, okrog. Najbolj pa se je smilila Marijana grajski gospej, ki je rajnkega Lenčeta zelo rada imela, in ga večkrat sabo v grajščino k svojim otrokom vzela. Bil je Lenče v grajščini, kakor doma. Zavoljo tega je tudi blaga gospá hodila večkrat Marijano tolažit in prosit, da najjenja tugovati, ter se vda modrim naredbam božjim. Pa Marijana je imela le preveč čutljivo sercé za toliko zgubo.

~~~~~

Pol leta je že minulo, odkar so Gorjanovi pokopali svojega ljubega Lenčeta; pa — rana, ki jo je ta zguba v Marijanino serce vsekala, se še ni zacelila. Vedno je mislila na svojega ljubčeka, ki ga je Bog tako zgodaj k sebi poklical. — Nekega lepega poletnega dne gre Marijana kmalo po kosilu na polje, da pogleda, kako kaj pšenica zori. — Pri Gorjanu so imeli namreč pičlo uro od svoje hiše veliko lepega, plodnega polja, ki je bilo z zelenimi gaji ovenčano, in se je vsako leto prav dobro obneslo. — Marijana na polje prišedši in ogledavši obilno bogastvo, ki jim ga je ljubi Bog po zemlji razgernil, povzdigne hvaležno svoje oči proti nebu, ter se zahvaljuje nebeškemu daritelju za bogate dari, ktere jim

je naklonil. Pa kmalo se ji vsipljejo debele kaplje po bledih licih. Usede se pod staro orehovo dervo ter milo joka. „Oh, Bog!“ zdihuje Marijana, „zakaj si mi vendar vzela ljubo dete, ki sem ga raje imela, kakor vse druge posvetne darí, ki nam jih tako obilo daješ. Veliko revnih ljudi je, ki imajo dosti otrok, katerih ne morejo prerediti, pa jim jih vendar pustiš živeti; meni pa si vzela edinega sinčka, ki je bil vsa moja radost in veselje. Rada bi ga bila tebi in tvojemu svetemu imenu posvetila, pa vzela mi ga si, ko se je komaj jel zavedati svojega mladega življenja“. Tako zdihuje Marijana precej nekaj časa in vstane, da gre k domu, ko se je že solnce jelo proti goram pomikati.

Prišedši na konec zelenega gaja, od koder bi bil lahko krasen pogled v prijazno sadonosno dolino, ako ne bi bilo na levi sterma v nebo kipečega skalovja, srečajo jo gospod fajmošter, ki so bili že od nekdaj velik prijatelj Gorjanove hiše. Šli so na bližnji hribček, na katerem je bila zelo stara, pa slovita cerkvica, ktero so blagodušni grajski gospod pustili nekoliko prenarediti in tudi že slabo, trohljivo streho z novo namestiti; šli so, da pogledajo, kako se delavci pri svojem delu ponašajo. „Hva-

ljen bodi Jezus Kristus!“ jih pozdravi Marijana ter gospodu rokó poljubi. „Amen na večne čase“, ji odzdravijo gospod župnik. „Si se pa že spet jokala“, pravijo gospod duhovnik vidé, da je Marijana vsa objokana in dobro vedé, kaj da je vzrok njenega žalovanja. „Nikar vendar ne žali Boga, ljuba Marijana“, govore nadalje, „ampak vdaj se v njegovo sveto voljo in prenašaj čversto vse britkosti, ki jih njegova modrost tudi tebi pošilja; vsaj veš, da ni nobenega življenja brez britkosti in težav. Ti pa imaš najmanj tehtnega vzroka, da bi godernjala in toževala čez Njega, ki te je bogato oblagodaril z vsim, kar potrebuješ za svoje časno življenje. Vesela bodi, da imaš angeljca v nebesih, ki za té pri Bogu prosi. On, ki ti je tvojega ljubega Lenčeta dal in vzel, On ti lahko zopet drugega dá, ako bo njegova sveta volja“. Komaj gospod fajmošter zadnje besede izgovoré, zasliši se milo ječanje izza košatega drevesa, ki je svoje debele korenine po suhi zemlji daleč na okrog razvijalo. Hitro skoči Marijana gledat, odkod pride ta mili jok. Pa glej! — v svoje največe zavzetje najde majhenega, komaj kake štiri mesce starega otročička, ki je bil rahlo v svojo mehko, še precej čedno

posteljco povezan. Marijana ga vzdigne v svoje naročje. Vidši pa, da otročiček slabosti skoraj pojema, zavpije iz vsega gerla: „Bodi Bog z nami in sveti božji križ! Poglejte, gospod fajmošter, dete umira“. Ko gospod duhovnik in Marijana nedolžnega, slabega dečka gledata, slišijo se konjske stopinje in kmalo prijezdi na urnem konjiču grajski gospod, ki so bili v mestu po svojih navadnih opravilih, ter se vernili po bližnji stezi skoz dobrovo, da bi mimogredé pogledali, kako delo napreduje pri cerkvici na griču. Duhovni gospod jih ustavijo pripovedovaje jim čudno naključje božje. Plemeniti gospod stopijo raz konja, da vidijo mallega, bolnega otroka. Kaj je storiti? otrok je zeló slab, in tù je treba nagle pomoči. — Gospod duhovni oče se ne pomišljujejo dolgo ter rekó: „Veš kaj Marijana? Nesi otročička urno na dom in pošlji hitro po zdravnika. Jaz in grajski gospod greva enmalo pogledat, če so naši delavci pridni in urni. Nazaj gredé se bova že pri vas glasila, da vidiva, kako se otrok počuti, znabiti najdeva medpotoma tudi njegovo mater, ki gotovo ne more daleč biti. Prej pa, ko greš, priporočil bom otroka nebeškemu Očetu, da bi se usmilil nedolžnega reveža, ki, ka-

kor se meni zdi, le pomanjkanje terpi potrebne hrane“.

Ponižna Marijana poklekne z otrokom na zeleno tratico in tudi bogoljubi grajščak se spustijo na kolena. (Glej podobo spredej.) Pobožni, častiljivi duhovnik pa položé levico na nežno glavico slabega dečka in ga blagoslové. Potem molijo vsi trije prav pobožno en „očenaš“, da bi nebeški oče dodelil ljubo zdravje nedolžnemu detetu, ako je njegova sveta volja. In glej! — ko pridejo duhovnik do besed: „Posvečeno bodi Tvoje ime“, se bolni deček oberne proti Marijani, in se ji tako ljubo in prijazno nasmehlja, da Marijani veselja serce poka. Po končani molitvi gre Marijana hitro proti domu; duhovni in grajski gospod pa k cerkvi. — Proti večeru stopita oba nazaj gredé k Gorjanovim v hišo, radovedna, kako se mali najdenec počuti. Pa kdo popiše njih veselje, ko jim priteče Marijana naproti in jim pové, da je otroku že odleglo, in da se že veliko bolje počuti. Tudi zdravnik, ki je bil v hiši, pripoveduje, da je otrok le preveč zanemarjen in slaboten, ker mu je manjkalo tečne hrane in dobre, zdrave pijače; da ima tedaj upanje, da bo otrok že v nekaj dneh popol-

noma zdrav. — „Bog vas usliši“, pravi Marijana sloné na leseno znožje otročje postelje.

„In kje je mati najdenega otroka?“ vpraša zdravnik.

„Matere ni nobeden videl“, pravita enoglasno duhovni in grajski gospod.

„In kaj bo z revnim dečkom, ako se mu prava mati ne najde?“ vpraša Marijana.

„Imela ga boš potlej ti“, odgovoré gospod župnik, „da ga izrediš v posvečenje Gospodovega imena, za kar si svojega Lenčeta namenila. Sej se ti je tudi deček tako ljubeznjivo nasmejal pri besedah ‚posvečeno bodi Tvoje ime‘, ko smo očenaš molili“.

„Ako se dečkova prava mati ne najde“, pristavijo grajski gospod, „dal ga je gotovo Bog Marijani, da ne bode vedno godernjala, da ji je vzel njenega Lenčeta“.

„Da bi le res bilo“, pravi Marijana, ter poljubi bleda lica dečkova.

Gospodje odidejo. Marijana in mladi Gorjan pa milujeta in božata najdenega dečka, kakor da bi bilo nju pravo dete.

Precej nekaj let je preteklo po ti zgodbi. Marijana in Gorjan sta dobila pozneje dvoje otrok; zala hčerko in krepkega sineka, kterega so oče Gorjan za dom namenili. Najdenega dečka pa, kterega mater niso mogli dobiti, dasiravno so jo iskali po vseh tadašnjih časopisih in deželskih gosposkah, dali so po končanih početnicah v više šole. Vsi so imeli radi zalega mladenča, ki se je tudi v viših šolah verlo obnašal in svojim rejnikom veliko veselja delal. Gorjanovi so zanj bolj skerbili, kakor za svoja lastna otroka; pa tudi zala Lenka in pridni France sta ga ljubila, kot svojega pravega brata.

* * *

Trideset let je preteklo v nezmerno morje večnosti, odkar je Marijana prinesla iz polja otroka, za kterega starše ni vedela — živa duša. Starega grajskega gospoda in njegove blage gospé ni bilo več. Preselila sta se v boljšo deželo, potem, ko sta izročila časno posestvo svojemu dobremu sinu, kterega njegovi podložni niso nič manj ljubili in častili, kot njegovega dobrotnega, bogaboječega očeta. Tudi starega, častitljivega gospoda fajmoštra ni bilo več. Šli so k Gospodu, kterega sveto imé so dokaj časa svojim vernim oznanovali in jih zagotovili,

da bodo tudi tam prosili za ovčice, ki so bile na zemlji izročene njih skerbi. Na njihovo častno mesto stopil je mlad duhoven, ki je z nepopisljivo gorečnostjo poveščeval Gospodovo ime in z dušo in telesom kazal pot k Očetu, kterega pota na zemlji so velikokrat čudna in nezapopadljiva. Pri Gorjanu se je tudi marsikaj preuredilo. Hišica poprej nizka, je bila za eno nadstropje povzdignjena in je ponosno pozdravljala mimogredoče potnike in voznike. Vert, ki se je nekdam samo s cveticami ponašal, je bil zdaj tudi z mladimi, sadonosnimi drevesci olepšan, ter je veliko sladkega sadja obetal. Mladi, korenjaški France in zala Lenka sta opravljala prišle gostove; oče Gorjan in Marijana, ki sta dosegla že zadno dobo človeškega življenja, pa le večidel kramljala med zbrano veselo družbo, ter se bahala s svojo berhko hčerko.

Bilo je nekega jesenskega dne. Berž po kosilu gre Lenka z domačimi posli v dobrovo, da pograbijo listje in ga spravijo domú. Po končanem opravilu naložé listje na voz, ter gredo veselo pevaje proti domu. Prišedši do znamenja matere božje, ki so ga oče Gorjan dali narediti na tisto mesto, kjer je nekdam Marijana našla slabega otročička, za-

gledajo staro, onemoglo ženo, ki ni mogla dalje. „Oj, ljube, kerščanske duše!“ jih nagovori žena, „imejte usmiljenje s slabo onemoglo revo, in peljite me do kake hiše, da ne poginem tukaj v samoti brez vse človeške pomoči“. Lenki se uboga, revna žena zelo v serce smili, ter reče deklam, naj jo na voz položé. — Ko jo domu pripeljejo, je bila stara žena še veliko slabeja, kakor poprej. — Lenka pripoveduje staršem, kje so revo dobili in kako jih je prosila, da bi jo peljali do kake hiše. „Prav si storila, ljuba moja, da si se usmilila uboge reve“, rečejo mati Marijana, ter poljubijo zalo Lenko. Oče Gorjan pa rekó svojemu sinu Francetu: „Skoči hitro po gospoda Avguština, da pridejo tu sim in nam povedó, kaj nam je storiti z bolno revno ženo; gredé pa tudi zdravnika pokličí. Naglo zgrabi France klobuk in teče v dolino. Medtem strežete Marijana in Lenka bolnico z gorko juho in krepčavno pijačo. Ko se France z gospodom Avguštinom in zdravnikom poverne, se je že revna žena toliko opomogla, da je mogla govoriti. Sklone se po koncu ter reče: „Bog vam poverni stoterno, dobri ljudje, vašo blago pomoč, ki ste jo storili meni nevredni, zapuščeni siroti“. Gospod Avguštin stopijo bližej k po-

stelji, na kateri je reva ležala, ter jo vprašajo, od kod pride v ta kraj? „Blagi gospod“, pravi reva, „sam Bog vas je pripeljal k meni, ubogi revi, da me tolažite in spremite v boljše življenje. Dovolj sem že prestala na svetu, rada umerjem, da grem gori k svojemu angeljčku — ljubemu otročičku — za katerim že trideset let milo žalujem. Vam in tem bogoljubnim, dobrim ljudem, ki so me gotove pogube rešili, hočem povedati svoje žalostno življenje“. — Ko se nekoliko odkašlja, začne pripovedovati:

„Jaz sem daleč od tukaj domá. Očeta nisem poznala, ker so mi umerli, ko sem bila še majhen otrok. Moja mati so bili revni in me omožili v dvajsetem letu nekemu poštenemu kmetu, in potem so kmalo umerli. Čez leto pokliče Bog tudi mojega moža k sebi, ter me pusti vdovo z majhenim dečkom, ki je bil takrat komaj kake tri mesce star. Ali to še ni vse moje hudo. Čez nekaj dni po smerti mojega moža se vname v vasi strašen ogenj, ki je vpepelil v malo urah vse hiše, in nas tako naenkrat pripravil na beraško palico. Meni ni družega ostalo, kot mali nedolžni otročiček, s katerim sem morala po svetu iti kruha prosit. Slaba hrana in druge

težave na poti me toliko potlačijo, da sem že popolnoma bolna; še huje pa zbolí moj ubogi otročiček, kateri mi nekega dne na poti začnè umirati. Bilo je ravno na tem nesrečnem kraji, kjer me je danes dobila ta blaga deklica. Da bi bila svojega ljubčeka še nekoliko zdramila ali mu vsaj polajšala smertne bolečine, ga denem pod košato drevo na zelena, varna tla, ter grem v bližnjo dolinico, kjer je pod skalo šumel bistri studenec, da bi omočila rutico in ž njo močila umirajočega otroka. Pa lej revol naenkrat stanní se mi pred očmi, in zgrudim se na terda tla, in se nič več ne zavém; še le pozno ponoči me mine medlevica, in prva misel, kje je moj otročiček, me zopet položi na tla, da ne morem naprej. Komaj se splazim od studenca na verh, in tavam na kraj, kjer sem pustila otročička; iščem po tleh in poslušam, pa vse je tiho, kakor v grobu. „Angeljček moj je v nebesih“, si mislim, in zdiho-vaje čakam jutranjega svita. Vse preiščem, do poldan iščem, oj groza! otročiča ni nikjer. Da tisti dan ni moje serce žalosti počilo, se še danes čudim. V priserčni molitvi potožim Bogú to naj hujšo britkost, ter ga prosim, da bi me on tolažil. In res! od tistega časa sem vedno terdno mislila, da

je ljubi Bog mimo mertvega otroka pripeljal človeka, ki je merlička sabo vzel in pokopal.

„In ta človek sem bila jaz!“ zavpije zavzeta Marijana, ter skoči po koncu. Gospod Avguštin pa, ki so že dalj časa nad govorom revne žene stermeli, skočijo, kakor osupnjeni k bolni revi rekoč:

„Kaj? — Ali je mogoče? — Vi moja mati?“ Oče Gorjan ne vedé, kaj bi rekli, hodijo, kakor da bi obnoreli, sim ter tje po hiši. France in Lenka gresta jokaje iz hiše in se sučeta vsa zmešana po veži; bolnica pa gleda debelo v zbegano družino. Zdravnik, ki mu je vse to ravnanje bilo nerazumljivo, gleda ves zavzet zdaj bolnico, zdaj gospoda Avguština, zdaj zopet čudno družino, ter pravi sam pri sebi: „Ti ljudje so gotovo obnoreli“. V Gorjanovi hiši je bila velika zmešnjava, dokler gospod Avguštin ne stopijo zopet k bolni slabi ženi, ter jo vprašajo: „Ali niste pozneje nič zvedeli o svojem sinu?“ „Nikdar nič, mili gospod!“ odgovori žena; „klatila sem se daleč po svetu, dokler me danes ne pripelje božja roka na kraj, ktereга sem berž spoznala, da je

ravno tisti, kamor sem pred tridesetimi leti svojega otroka položila. Misel na nesrečnega otroka in na moja mlada leta šinila mi je po mozgu in kosteh ter pertresla staro, že onemoglo truplo, da se zgrudim na terda tla, kjer bi gotovo tudi jaz bila mogla konec vzeti, ako ne bi bilo bogoljubne deklince, ki me je otela nagle smerti“.

„Zadosti! zadosti!“ vpijejo gospod Avguštin, „pomirite se žena; vaš sin živi, in ni noben drugi, kot — jaz. Ta pobožna ženska tukaj“, pokažejo Marijano, „je vašega sina smerti otela in pripeljala do te časti, v kateri me zdaj vidite. Njena ljuba hčerka je pa vas pripeljala v naročje vašega sina, ki ni nikdar mislil, da mu je mati še živa“.

Ko še Marijana pové, kar nam je že vse znano, pokleknejo gospod Avguštin pred podobo Križanega, ki je visela v kotu za mizo, ter se v goreči molitvi zahvalijo ljubemu, nebeškemu Očetu, ki jim je dal tako blage dobrotnike in jim verh tega še mater ohranil. Že pozno na večer rečejo oče Gorjan svojemu sinu Francetu, da naj pripravi voziček, da se slaba gospodova mati popeljejo v farovž, ker gospod Avguštin niso hteli, da bi mati čez noč ostali pri Gorjanovih. Po raznih veselih in žalostnih pomen-

kih se gospod duhovnik z materjo in zdravnikom poslovijo od blage družinice, ktera jih pred hišo spremi in vsem skupaj prav prijazno „lahko noč“ želi. „Jutri na vse zgodaj vas bom že obiskala“, vpije Marijana za njimi; stari Gorjan pa nazaj v hišo stopivši rekó s povzdignjenim glasom:

„Gospodova pota so čudna in nezapopadljiva!“

Jesen.

Martinek iz šole domú prišedši zgrabi berž neki mali piskerc, in dirja na vert. Oče to vidši, ga vprašajo: „Hej! Martinek, kam pa tako naglo?“ „Hruševe in pa jabelčne peške grem sejat; gospod učitelj so nam rekli, da, kdor je peške pridno nabiral, naj jih danes v to pripravljeno gredico vseje. Jaz imam že davno pripravljeno gredico, le čakal sem, kdaj da nam bodo gospod učitelj velevali peške sejati.“ „Ali pa veš, kako se peške sejejo?“ prašajo dalje oče. „Kaj pa de“, pravi Martinek, „vsaj nam so gospod učitelj vse natanko pokazali in razložili.“ „Počakaj enmalo, grem tudi jaz s

tabo na vert, da vidim kako se ta reč seje; vidiš, mi se tega nismo učili“. — Martinek vzame motiko in gre z očetom na vert. Tu je imel Martinek majheno gredico, ktero je že poprej lepo prekopal in vredil. Zdaj vzame motiko in naredí po gredici en palec globoke jamice; vsaka jamica je bila za eno dobro ped vsaksebi. Potem vzame piskerc s peškami in izbere najlepše t. j. debele in polne peške ter jih vseje v izkopane grabničke, ktere z zemljo zasuje. „Tako! zdaj sem pa že gotov“, pravi Martinek, „samo še nekaj brinjevih vej moram imeti“. „Čimu pa brinjeve veje?“ prašajo oče radovedno.

„Da pokrijem obsejano gredico, da mi miši, podgane in druge živali tako lahko ne pridejo v sadišče“, se odreže Martinek.

„Vidim da si moder sadjerejec in veliko več umeš, kako se drevje priredi, kakor pa jaz. Povej mi pa vendar, kdaj pa bodo drevesca izrastla in kaj boš potem z drevesci počel“, rečejo oče.

„Danes vsejane peške“ pravi Martinek „bodo zelenele, kadar prestopí zimski mráz in se snežene vode ali zimske moče napijejo, t. j. zelenele bodo na spomlad. Pervo leto z mladimi drevesci drugega dela ni, kakor drevesca po kakem dežji dobro o-

pleti; če je pa suša jih z vodo poškrofiti in jim tako zemljo vlažno narediti. Drugo leto spomladi je pa že dokaj dela in opravila; drevesca se morajo večkrat okopavati in pleti. O suši jih je treba z vodo iz kake luže večkrat škrofiti. Pozneje pa, ko so drevesca že zadosti dorastla in debela postala, se morajo cepiti, kar vam bom že o pravem času pokazal, ako še ne znate. Samo to vas prosim, da mi kupite ostro žagico, oster zakrivljen nožič in pa železen kladivec, ker te reči bom pri cepljenji potreboval^a.

„Iz serca rad“, rečejo oče, „vse karkoli boš rabil, le povej mi, in dobil boš; ker močno me veseli, da tako mlad, pa vendar že veliko razumeš o sadjereji, kar jaz in marsikteri naših sosedov ne vé“.

Kdor peške nabira,
Z veseljem sadí,
Pozneje veliko
Pa sadja dobí.

Tri cvetlice.

(Po národnih: Stoji mi vertec obsajen.)

Iz šole priskačem,
Na vert se podam,
Na vertu veselja
Obilno imam.

V gredico zasadil
Cvetlice sem tri,
Gotovo na svetu
Prijetnih ni!

Rumena pšenica,
To klasje lepó,
Iz njega postane
Presveto teló.

Pri vsaki svet' maši
Mi vtriplje sercé,
Ko mislim cvetlico
Iz svoje gredé.

Na sredi gredice,
Pa terto gojím,
Lepo se razvíja
Veselja kipim.

Najzlahtniše sadje
Ta cvetka rodi,
Ker v Jezusa moj'ga
Se kri spremeni.

Ko mašnik povzdigne
Cvetlici leté,
Čutila presveta
V nebesa puhté.
V molitvi goreči
Okó mi solzi
Ko rešnje tu vidim
Teló ino kri.

In tretja cvetlica
Lepó zelení,
V deviškem le sercu
Najlepše cvetí.
V nebesih pletejo
Pa vence iz nje,
Da vénčale d'viške
Se bodo glavé.

Boštjanova hiša.

Pri Boštjanovih so imeli vsega dovolj. Žitnice so bile polne žita in sočivja; klet je bila napolnjena z raznoverstnim sadjem in drugo domačo robo; tudi hrami in drugi predali niso bili prazni, in precej velika Boštjanova mošnja se je s srebernim in zlatim denarjem tako odebelila, da je večkrat kakšen zlat skoz pretergane šive smuknil in oče Boštjan so morali za šivanko prijeti. Daleč okrog je slovela Boštjanova hiša zavoljo velikega bogastva. — Vem, dragi moj čitatelj, da bi gotovo rad vedel, kako da so oče Boštjan dospeli do takega blagostanja. Poslušaj, povedati ti hočem! —

Oče Boštjan so od mladih nog imeli staro, resnično prislovico „brez setve, ni žetve“ vedno pred očmi, in po nji so se vsigdar ravnali. Ko so bili še majhen deček, so se v šoli prav pridno učili, dobro vedé, da, kar se človek v mladosti nauči, mu na stare dni vse prav pride. Po izveršenih domačih šolah so ostali domá, ker znali so prav dobro in umevno v svojem milem domačem jeziku brati; znali so tudi urno pisati in številiti, in več jim ni bilo treba. Večkrat so jim rekli rajniki

oče: „Vidiš, ljubi moj Boštjanče, pridobil si si najpotrebniše vede, ki bi jih moral vsaki domačin imeti; zdaj ti pa družega ni potreba, kakor da gledaš, da na ti podlagi pametno naprej zidaš“. Tih besed svojega rajnkega očeta, niso Boštjan nikoli pozabili. Ostali so vedno pridni in varčni, in izobraževanje samega sebe bila jim je prva, neobhodna skerb. V kotu pri vratih so imeli lično omaro, na katero so z velikimi pismenkam zapisali: „V s e z a v e r o i n z a d o m“. — In kaj misliš, dragi moj, kaj neki je bilo v ti omari? Bile so same koristne knjige, ki so si jih oče Boštjan že od mladih nog skerbno nabirali in kot največi zaklad varovali. Pisane so bile vse v lahko razumljivem domačem jeziku in prav lepo vredjene. Te knjige, ki so bile pobožnega in podučivnega zapopadka, so oče Boštjan odsihmal prav pridno prebirali; in kar niso sami razumeli, poprašali so ob nedeljah in praznikih svojega gospoda učitelja, s katerim so bili največi prijatelj v fari. Sadjereje, ktere so se že v šoli pridno in z veseljem učili, so se prav zgodaj poprijeli. Dobro so znali, da je s sadjem mnogo kupčije, in da ravno s to kupčijo se lahko obilo lepega denarja dobí. Že kot mali deček so

zasadili na vsaki prazni prostor veliko mladih drevesic, ktera so pozneje marljivo cepili. Kako prijetno in veselo je bilo na Boštjanovem vertu spomladi, ko so drevesca cvetela, ali pa v jeseni, ko so stoteren sad donašala. — Naredili so si tudi drevesnico, kamor so pridno jabelčne, hruševe in tudi druge peške sejali, in tako že za mlada drevesca precej denarja dobili. Svoje otroke so oče Boštjan že v zgodnji mladosti k delu in marljivosti budili. Otroci so jim morali peške nabirati in spravljati, kakor tudi pri mnogih drugih kmetijskih opravilih pomagati. Ob cestah, kjer ni bilo nekdanj družega videti, kakor prazno germovje, robidovino in ternje, ali pa žalostne goličave, zasadili so sadonosno drevje, ktero jim je obilo njih trud povračevalo. Sosedje to pametno ravnanje videti, jeli so očeta Boštjana posnemati, in v malo letih so z majhnim trudom in delom olepšali svojo domačijo, da je je bilo le veselje gledati. — Kakor s sadjerejo, ničmanje so se oče Boštjan pečali tudi z živinorejo, svilorejo, poljedelstvom in čbelarijo. V ta namen so imeli v svoji omari dosti knjig, ki so govorile in jih podučevale, kako se zemlja zboljšuje, kako se orje in gnoj pridob-

ljuje. Imeli so knjige, ki so jih učile od raznih rastlin, od živine in tečne klaje; od vinoreje in sploh od vseh kmetijskih pridelkov. Pogostoma so djali: „Knjige, ki me le malo denarja stanejo, donšajo mi veliko dobička. Knjige so moji največi prijatli in najbolji tovarši, ker ž njimi se tako lahko po domače pogovarjam, da mi ni treba po pivnicah denarja zapravljati. Posebno pa imajo naše domače „Novice“ zlata vredne liste, in gospod, ki nam jih pišejo in izdavajo, zaslužijo gotovo, da bi jih človek v zlato okoval“.

Domači posli, ki so bili v Boštjanovi hiši, se niso nikdar menjavali, ampak ostali so pri Boštjanu, dokler jih ni smert pokosila. Kdo bi bil pa tudi šel od Boštjanovih, ker tū se je bralo o nedeljah in praznikih sveto pismo in druge lepe kerščanske knjige. Včasih so brali oče Boštjan, včasih otroci, včasih pa tudi posli, da je vsaki lahko pokazal, kaj zna. — Boštjanova hiša je bila za posle prava učilnica, kjer so se učili poznavati svojo domovino, ki je zadosti bogata in plodna, da daje vsacemu obilo potrebnega živeža, ako je le priden in delaven. „Naša domovina je raj“, so djali oče Boštjan, „in vselej se mi serce veselja taja,

ko vidim prijazne zelene homce, nasejane z nebrojnimi, belimi cerkvicami, ki nam pot v nebesa kazaje velé, da delajmo pridno za Boga in življenje“.

— Pri vsakem delu so oče Boštjan navduševali svoje posle, in vselej jim je šlo delo urno izpod rok. O žetvi ali veseli tergatvi so rekli: „Glejte! to je sad naše marljivosti; pridno in marljivo smo sejali, bogato bomo tudi želi“. — Kako bi bilo mogoče, da ne bi bilo pri Boštjanovih sreče in bogastva? V hiši je kraljeval pravi kerščanski duh; je kraljevala edinost, pridnost in varčnost. Kdo more tajiti, da ni bilo božjega blagoslova očividno v Boštjanovi hiši? — Po več sto goldinarjev so skupili pridni gospodar za same surove in suhe češplje. Koliko pa za jabelka, hruške, živino, dobro vinsko kapljico, žito, sočivje in kako se vsi ti pridelki imenujejo. Pri tako pametnem in modrem gospodarstvu ni bilo čuda, da so se shrambe in mošnja bogato napolnile. — Zato so pa tudi pri Boštjanovih dobro živeli, in vsi Boštjanovi otroci so bili dobro preskerbljeni. Hčere so se bogato omožile; mlajši sin je prevzel gospodarstvo, stareji je pa moral v vojake. Oče Boštjan so ga do Ljubljane spremili in mu za daljno popotnico globoko v serce zapisali:

„Sin, ne pozabi nikdar, kaj da si dolžen Bogú, vladarju in domovini! Doma bomo že skerbili, da, kadar se poverneš, ti ne bode treba pomanjkanja terpeti“.

Tako je bilo pri Boštjanovih!

Tudi ti, mila slovenska mladost, si lahko poštena in srečna, da si tudi s tujimi vedami in znanstvi glave ne vbijaš. Živi in delaj po zapovedih božjih; ljubi in spoštuj svojo drago domovino, svoj narod, svojo mater, posebno pa ljubi in spoštuj svoj mili domači jezik. Tvoja domovina ima za té dosti in dobrega kruha; samo pridobivati si ga ne zanemari. Ako hočeš srečna biti, moraš že zgodaj prav začeti, to je zgodaj moraš pridno in marljivo sejati, potem boš gotovo na starost obilo sladkega sadú našela. — Ako se pa boš proti svoji domovini po tuje nosila, ni čuda potem, da bo tudi tebe domovina le po tuje oskerbovala, ter tvoj malovredni trud, ki si ga na njo obernila, le puhlo plačevala. Zapomni si tedaj dobro, da brez domoljubne ljubezni ni nobene prave sreče, ni nobenega blagostanja, ni — blagoslova božjega.

Že zgodaj išči pravo pot modresti,
 Le ta je pravi svit;
 Porabi vestno zlati čas mladesti,
 Za svoj prihodni prid!

Ne zaničuj naukov ljubih staršev;
 Zapiši jih v sercé;
 Ogibaj skerbno slabih se tovaršev,
 Da te ne pogubé!

Po zimi.

Lukey pride v nedeljo popoldne k svojemu so-
 učencu Mihelnu, in mu tiho na uho šepetá, da naj
 malo vun stopi. „Jaz vem za prav gladko dersav-
 nico“, pravi zunaj k njemu, „pojva malo dersat,
 čez uro sva zopet nazaj“. — Mihel se dolgo ne
 pomišljuje, hitro kučmo zgrabi in gre. K dersav-
 nici gredé, tudi druge otroke k namenjeni igri na-
 ganjata. Jéli so se dersati, da se je kadilo.

Čez malo časa pride nekaj odraščenih dečakov
 k dersavnici, poleg ktere se zijali vstopijo, v roke
 hukajo, in od mraza kmalo eno, kmalo drugo nogo

vzdigujejo. „To ni vse nič fantiči!“ pravi neki tepec izmed njih, „zapodite se od dalje na led, joj! to bo derčalo, da bo veselje“. Lukcu ta svét dopade, ter se iz brega doli zapodi, drugi za njim — da eden — drugega dohajati ne more. Zopet se zapodé nesrečni otročaji na led — za njim pa cela derhal nespametnih fantalinov! Trije prvi, med kterimi je Lukec, padejo na led, in se hudo pobi-jejo. „O joj! moja glava!“ kričé pobiti, in jo plašni domú pobrišejo. „Hahaha!“ se smeja poredni dečaki, in od veselja v roke ploskajo.

Poredni tepci si zdaj drugo dersavnico zberejo. Lukec, ki je bil naj pogumniši, gre naprej; drugi tapajo za njim po ledu. Kaj se zgodi? Lukcu, ki si je največ upal, vdere se že malo južni led pod nogami, ter se pogrezne. Le malo mu glava čez led vun molí. Tovarši, namesto da bi mu bili na pomoč hiteli, preplašeni proč cedé. Nesrečni malo-bridnež pa vpije in rjuli, da ga je groza slišati. K sreči zagleda nekaj ljudi, od večernic gredé, vpijočega, kteri nesrečnega Lukca skoraj na pol mertvega z veliko nevarnostjo iz vode potegnejo. Menim, da je hudobnež dolgo dolgo na svojo prederznost pomnil.

Pre den Lukec z veliko bulo domu pride, so starši vse zvedeli, kaj se je na ledu godilo. In kaj menite, kakšna se mu je drugi dan v šoli godila!

Otroci, ne upajte si na polzen led! Če vas tepci slepé, ne vbogajte jih. Nikdar ni varno po ledu hoditi ali pa se dersati. Od marsiktere nesreče, ki se je otrokom in odraščenim na ledu pripetila, bi lahko jaz in drugi cele pole popisali. Zapomnite si tedaj: Po ledu dersati se je zeló nevarno!

S n e g.

Bilo je zadnje dni meseca grudna. Snega sicer še ni bilo, vendar pa je precej hud mraz nagajal prebivavcem malega mestica N., ki je ležalo v majheni dolinici, v znožji visokih planin. Oče Jakob so se ravno napravljali, da zapusté mestice, v katero so zjutraj po opravilih prišli. Pokličejo svoja sineka, ki so ju sabo v mesto vzeli, ter rečejo starejemu: „Janez, vzemi koš in spravi nakupljene reči va-nj; ti Jurček pa stopi v kerčmo, kjer smo poprej polič vina pili in prinesi sadno

drevesce, ki sem ga kupil; najdel ga boš na klopi za mizo v slamo povito“. Ko Jurček nazaj pride in prinese mlado drevesce, operti Janez koš na ramo, oče pa zakurijo svojo pipo in hajdi! jo brišejo iz mesta proti domu. Prišedši na most, ki se je zunaj mesta čez vodó raztezal, pokliče neki znavec očeta Jakopa k sebi ter jih prosi, da bi le na eno besedo v hišo stopili. Oče gredó in rečejo Janezu: „Pojdi z Jurčekom prav počasi naprej; jaz bom vaju kmalo došel“. Prijatelj očetov zahteva, naj bi šla tudi dečka v hišo, da se malo pogrejeta, pa oče pravijo: „O le pustite ju, naj gresta naprej, vsaj jima ni tako hudo mraz, in pa na potu se človek že tako segreje. Jaz delam dolge korake in kmalo bom za njima“. Oče stopijo z znancem v hišo; Janez in mali Jurček pa gresta naprej.

Komaj sta pa bila dečka dobre pol ure od mesta, nastane hud, merzel vihar, in kmalo so začele prav debele in obilne snežinke iz merzlega podnebja padati. Ne dolgo in cesta je bila pokrita precej debelo s snegom. Mali Jurček se je tresel od mraza, in ker je neprestano zametavalo ni mogel več brata dohajati; očeta pa še nikjer ni bilo videti. Kaj je bilo začeti? merzla burja je brila

in sneg je padal, da se ni vidilo ne nazaj, ne naprej. Do dóma je še daleč; v mesto nazaj pa tudi skoraj več kot eno uro. Očeta čakati na mrazu in snegu malemu bratcu ni mogoče; naprej iti pa tudi več ne more. Janez si berž nekaj izmisli; prišedši v bližnji gojzd strese nakupljene reči iz koša pod neko smereko, dene svojega malega bratca v koš, vzame drevesce v desnico, da se na-nj opira, in tako jo vdriha naprej po težavnem potu. Šel je, kar so ga le noge nesle. — Dasiravno je bil Janez precej močan in krepek fant, je vendar opešal pod težo, ki jo je imel na svojem herbtu. Primoran je bil koš v sneg položiti, da si malo odpočije; ali joj! — njegov bratec je že ves terd od mraza in komaj se je še gibal. Janez ga nagovarja, da naj za njim hodi, kolikor more, da se vsaj s hojo nekoliko ogreje. Pa — sneg le čedalje huje pada in razgrajavni veter meče ledene snežinke tako hudo in neusmiljeno v obraz dečkov, da je Jurček jel jokati, in Janez ga ni mogel nikakor več dalje pripraviti.

„Znabiti so oče že blizo“, pravi Janez, in začne jih klicati iz celega gerla. Toda, — zastonj; nihče se mu ne oglasi, le merzli veter mu piska

na zmerznjena ušesa. Prišla sta že na pol pota. Janez premišljuje, kaj mu je storiti. „Ako se dalj tukaj obotavljava“, si misli, „bova obedva mraza konec vzela“. Naenkrat mu pade neka misel v glavo in pravi: „Veš kaj, Jurček? usedi se tukaj pod to drevo zraven ceste; pokrili te bom s košem in pa okrog koša snegá nametal, in tako me čakaj; jaz bom hitro nazaj pritekkel. Le to ti priporočam, da se ne ganeš izpod koša, dokler jaz ne pridem, sicer si — zgubljen“. — Jurček vboga. Ker je bil koš zadosti velik, pokrije Janez svojega bratca s košem, in nameče okrog nekaj snegá; poleg ceste pa zasadi v sneg s slamo povito drevesce. — Ko na ta način svojega malega brata skrije, jelo ga je skerbeti, ali bi tekel naglo proti domu, ali pa očetu naproti? „Mogoče je“, si misli, „da gredo oče po kateri stranški poti misleči naju poprej dohiteti, in tako se lahko zgrešiva, ako jim grem naproti. Nazaj mi nikakor ne kaže!“ to rekši zderkne proti domu in teče na vso sapo. Večkrat je medpotoma tako opešal, da ni mogel dalje; ali misel na bratca ni mu dala miru, ne pokoja. Domú prišedši se zgrudi ves oslavljen in skoraj na pol zmerznjen na tla, in še le čez nekaj časa je zamogel povedati nesrečo, ki

se jima je pripetila. — Mati sklepajo roke jokaje: „Oh, ljubo moje dete, gotovo si že zmerznilo! Oj, jaz sirota, da sem bila tako neumna te pustiti z očetom v mesto!“ — Janez pa prosi sosede, ki so na jok in vpitje revne matere v hišo prihiteli, naj bi šli ž njim do žalostnega kraja, kjer njegov bratec čepí. Precej se ponudijo štirje korenjaki z Janezom iti; ali mati Janeza ne pusté rekši: „Kaj tudi ti me hočeš zapustiti? Zgubila sem Jurčeka, zdaj pa naj zgubim še tebe, ki si komaj še na pol živ“. — To se vé, da bi bil Janez rad doma ostal in žalostno mater tolažil; ali za kraj, kjer je bil Jurček skrit, ni nihče drugi vedel. Sosedje obljubijo Janeza nesti, da jim pokaže mesto, in da bojo skerbeli, kolikor jim bo le mogoče, da ga zopet zdravega nazaj prinesejo. Mati se s tem enmalo potolažijo in Janez gre naglo s sosedi iz hiše, ker dan se je jel nagibati in bali so se temè.

Komaj pridejo možje z Janezom dober četert ure iz vasi, zapazijo naenkrat dva volka, ki sta jo po sneženem polji vdrihala; sneg in mraz ju je iz hribov prignal. Možje se teh gerdih pošasti zeló ustrašijo in molcé jo dalje mahajo. Najbolj čudno se jim pa zdí, da očeta Jakopa nikjer ne srečajo.

„Stojte! tukaj je tisti kraj“, zavpije Janez, ko zagleda v sneg zapičeno drevesce. Ali kdo po-
piše njih strah in zavzetje, ko zapazijo, da je koš
prekucnjen in — prazen. Od Jurčeka ni nikjer no-
benega ostanka. Tudi nobenih stopinj ni bilo po-
znati, ker sneg, ki je zmiraj huje in obilneje na
zemljo padal, je berž ko ne, vsako sled zamedel.

„Oh, ljubi moj bratec!“ se joka Janez, „kako
bodo mati milo jokali, ko brez tebe nazaj pridem.
Ali me znabiti nisi vbogal in si po snegu gredé
pravo pot zgubil? Ali te so požrešni volcje dobili
in raztergali? Gotovo bo to zadnje obveljalo, ker
vidili smo kervoločne pošasti!“ „Kdo ve?“ pravi
eden sosedov, „znabiti so pa tudi oče Jakop tu
mimo šli, zagledali v sneg zapičeno drevesce in tako
Jurčeka sabo vzeli. Najbolje bi bilo tedaj po mojih
misljih, da se vi vsi domu povernete, da ne bodo
mati vsaj za Janeza preveč skerbeli; jaz pa grem
v mesto in bom popraševal po očetu Jakopu. Zvečer
pa ob šesti uri bom šel, ako očeta najdem, na
mali griček zraven mesta, ki se iz naše vasi prav
dobro vidi, in bom prižgal prav veliko baklo;
če pa tudi Jurčeka dobim, prižgal bom dve bakli.
To vam bodi znamenje ob šesti uri zvečer“. S to

mislijo so vsi zadovoljni, ter pusté sosedá, da gre v mesto; drugi se pa domú povernejo. — Ko pride Janez brez očeta in Jurčeka na dom, se niso dali mati tolažiti, ampak vpili in jokali so, da se tudi sosedom solze ganljivosti po licah vderó.

Proti šestih zvečer so pa vreli možjé in žene v farni zvonik in težko pričakovali, da bode kladvo šest udarilo. Nazadnje vendar dočakajo; kladvo se vzdigne in ura bije — šest. Nobeden se ne gane; vse je tiho in moli k nebeškemu Očetu; vse je radovedno, in napeto gleda vsaki proti mesticu. Nekaj minut je že preteklo, in že so jeli dvomiti, da se bo kakšna luč prikazala. Pa lej! — naenkrat švigne neka svetloba po nočnem nebu, in na griču se prikaže velik ogenj. „Oče Jakop so živi!“ zavpije enoglasno v zvoniku zbrana družba. Jeli so čakati zopet na novo. Mati se zgrudijo v naročje sebranih sosedov; pa — ogenj, ki se v drugo prikaže jih zopet poživi. „Obedva sta živa!“ kričijo vsi iz enega gerla, ter gledajo kot zamaknjeni v dve veliki goreči bakli, ki ste postavljeni na malem gričku blizo mestica.

Drugi dan — bila je nedelja. Oče pridejo z Jurčekom zdravi in veseli domu, ter pripovedujejo radovedni družbi, da so kmalo potem, ko je Janez domu odšel, po cesti gredé zagledali v sneg zasa-jeno drevesce, ktero so precej za svoje spoznali. Ko bližej stopijo najdejo tudi koš in pod njim če-pečega Jurčeka, ki je bil le še malo živ od preve-likega mraza. Mislili si so potem, da jim je Janez gotovo šel naproti, in tako sta se mogla zgrešiti, ker oni so šli res po bližnji stezi, da bi dečka poprej dohiteli. Podali so se tedaj z Jurčekom na-ravnost nazaj v mesto, da poiščejo še Janeza.

Vsi skupaj so pokleknili in hvalili Boga, da jih je tako srečno smerti rešil. Drevesce pa so oče Jakop pred hišo vsadili, kjer je veliko let rastlo in dosti sladkega sadja rodilo.

Bog varuje otroke.

Bilo je leta 1843. ob sedmi uri zvečer, da se je v neki srenji na Štajerskem hud ogenj vnel, ki se je tako naglo razširjal, da je bila v kratkem skoraj vsa vas v plemenu. Ljudje so prihiteli z ga-

silnicami, posodo, škafi in drugim gasilnim orodjem; pa vse je bilo zastonj; — ogenj je le čedalje na okrog segal in požigal lepa poslopja tarnajočih prebivavcev. V ti veliki zmešnjavi in osupnosti pozabili so v hiši, v kateri se je ogenj pričel, na dva otroka, ki sta že sladko spala v postelji, ter se spomnili še le na nju, ko se je že podstrešje z velikim hrušem poderlo in se hiša že od znotraj jela vžigavati. „Jezus in Marija, pomagajta!“ vpije uboga mati vijé z rokama. Oče blede, kakor smert, se tolčejo po persih kričé: „Oj, ljuba moja otroka! Nikdar ne bom več vaju videl. Oh, mi nesrečni! da smo mogli vaju pozabiti“. — Ta krik in jok ubogih staršev sliši neki mož iz bližnje soseske, ki je tudi prišel v pomoč svojih nesrečnih sosedov. Ne pomišljuje se dolgo, ampak šine kakor strela, skozi ogenj v hišo, ter sili skoz dim in plemen do postelje, kjer sta otroka ostala. Al kmalo se poverne brez ljubljenih otrok iz strašnega požara. Otroka sta se berž ko ne prebudila ter se v kakšen kot skrila, kajti v postelji ju ní bilo več; mož ju pa ni mogel dalje iskati, ker omotica bi ga bila kmalo zadušila. Vendar pa še ne odjenja njegovo hrabro serce, ko čuje nesrečne starše milo

tugovati in neprejenljivo ljudi za blago pomoč prositi. Hitro zgrabi za neko rjuho, jo pomoči v vodo, se ogerne va-njo, in hajdi! zopet v drugo v strašni ogenj, da bi otel mala revčika, ako ju še ni pograbil požrešni ognjeni zmaj. In glej! — zmagal je. Prinesel je iz ognjenega žrela obedva otroka, ki sta bila sicer omamljena, drugače pa popolnoma nepoškodovana, ter ju položi v naročje žalostnih staršev, ki so radi žertvovali vse drugo imetje silnemu požaru, da so le dobili svoja edina ljubčeka, ki sta bila že tako blizo nagle smerti. — Kdo je varoval nedolžna otroka v sredi strašnega pogorišča? Znabiti ne Bog, ki jima je dal angelja varha, da ju ogerne s svojimi peruti! — In kdo je navdušil korenjaškega Franceta Friedelna, — tako se je pisal omenjeni mož — da je šel dvakrat v ognjeno žrelo ne bojé se silovitega, požrešnega ognja? — Ali znabiti ne On, ki čuje nad pravičnimi in varuje nedolžne, malozmožne otroke? — Bodi tedaj vedno priden in pobožen, potem se ti ni treba bati ničesar, akoravno si tudi v sredi najhujšega ognja, ali v kaki drugi še tako veliki sili.

Kaj bal se boš nesrečo?

Bog Oče je s tabó;

Njegovo si ti dete,

On varoval te bo.

Dva brata.

Roza, neka vdova, je imela dva sina. Tone je bil stareji in ljubljenec rajnkega očeta, ki so mu pred tremi leti za sušico umerli; Lojze pa je bil najmlajši in serček svoje matere. Tone se je prav slabo učil, zato je tudi moral šolo zapustiti in domá ostati, kjer so ga rajniki oče prav terdo k delu naganjali; Lojze je pa bil deset let star, da je s prav dobrim vspehom izveršil štiri začetne šole. Spričalo, katero je konec šolskega leta na dom prinesel, bilo je izverstno, in vsled tega so stric zmiraj mater nagovarjali, da naj Lojzeta nikar domá ne obderžé, marveč, da ga naj pridno v više šole pošiljajo in si upotrebijo, kar le morejo, da plačajo za-nj stanovanje in hrano; oni sami mu hočejo v prihodnje skerbeti za potrebne knjige in druge šolske izdaje. Tako je tudi bilo. — Lojze je šel

v rečne šole, in brat Tone je moral ž njim do Ljubljane, da mu poišče primerne stanovanja. „Le glej, ljubi Tone“, pravijo mati pred odhodom, „da svojemu bratcu dobrega gospodarja in dobro gospodinjino preskerbiš, ki bodeta marljivo za-nj skerbela“. Tone obljubi in drugi dan se Lojze s solzami v očeh loči od svoje ljube matere, ter se odpelje z bratom proti beli Ljubljani. — Tonetu ni bilo nič kaj po volji, da mati za njegovega mlajšega brata tolikanj skerbé in da mu še celó stric takó blagovoljno na rokó gredó. „Doma naj bi bil in meni pri kmetiji pomagal“, si misli, „vsaj tudi jaz nisem več kot tri začetne razrede izveršil. Za šole je treba denarjev, in kje jih bomo vzeli? In pa, ko Lojze rečne šole izdelal, kaj potem? Bo mar on meni zapovedával in me podučeval? Nikdar ne!“ — Enake misli in pa materina ljubezen do Lojzeta bile so vzrok, da Tone omerzne do svojega brata, in že med potoma sta se razperla, kar je čutiljivemu Lojzetu zeló hudo delo. V bližnji gostivnici, v kateri sta med potoma kosila, se je Tone prav merzlo obnašal proti svojemu bratu. To vedenje je Lojzetu globoko v serce seglo; šel je na stran in prav milo jokal. — Pri kosilu mu je Tone to in uno

očital kazaje mu, koliko samo potovanje denarjev vzame, kaj pa še celoletno izderžavanje v mestu in drugi stroški, na ktere se zdaj še misliti ne more. Lojze je tiho poslušal in ni godernjal, ker je le predobro vedel, da bi svojega terdoserčnega brata utegnil še bolj razjeziti.

V Ljubljano dospevši pozveduje Tone, kje bi brata vstanovil, in namesto da bi skerbel za primerno in dobro stanovanje svojemu bratu, kakor mu so mati naročili, gleda le na to, da bi ga hitreje popustil in mu stanovanje prav dober kup dobil, ne gledé za dobro postrežbo svojemu bratu. Po dolgem pozvedovanji dobí pri nekem krojači stanovanje z hrano vred za deset goldinarjev mesečnega plačila; za ta mali denar bo pa tudi bratec moral na terdi slami ležati in pa v kuhinji z deklo vred ostanke jesti. To se je Lojzetu zeló milo storilo. On — ljubček svoje matere, samo dobrega vajen, moral je zdaj v tujem kraji, daleč od svoje ljube matere, le slabo jesti. Še teže bilo mu je pri sercu, ko je videl, da druga dva njegova tovarša le enmalo več plačujeta in vendar prav dobro živita, imaje prav lepo in čedno posteljo in dobivaje ravno tista jedila, ki sta jih imela gospodar

in gospodinja. Rad bi bil pisal svoji materi, kako slabo mesto mu je brat preskerbel, pa — ni hotel delati ljubi materi težkega serca in tudi ne brezljubnemu bratu očitati; raji je terpel, kar je le mogel in učil se dan na dan, da dela materi in stricu veselje. — Pa ni se mu dolgo slabo godilo; njegovo lepo obnašanje, prikupilo ga je kmalo gospodinji.

Otrok, ki se z lepim obnašanjem svoji materi prikupi, prikupi se kmalo tudi drugim materam: kajti, kar se eni materi dopada na svojem lastnem otroku, to se dopade tudi drugim tujim materam. In ta stara resnica se je tudi tukaj vresničila.

Lojze se malo po malo tako daleč priljubi, da ga krojačica, kakor svoje dete miluje in z vsim bogato oskerbuje. Lojzeta je dajala svojim otrokom in drugim v izgled; pri njeni mizi je moral Lojze jesti; z eno besedo — Lojze je bil ljubljenec krojačice, in odslej se mu je prav dobro godilo. Pisal je večkrat svoji materi, da je s stanovanjem, hrano in postrežbo prav zadovoljen. — Po izveršitvi nižjih rečnih šol stopi Lojze v neko prodajavnico, kakor so stric želeli in mu že večkrat sovetovali. Tudi tukaj se svojemu gospodu jako prikupi.

V malo letih ga gospod videči, da je Lojze v krasopisji in risanji verlo izurjen, za perovodja svoje prodajavnice postavi in prav dobro plačuje. Že od mladih nog vaje varčnosti si Lojze kmalo prihrani lep znesek denarjev, ktere v hranilnico položi, in v nekaj letih je imel veliko gotovine, ktera mu je tudi lepe obresti vergla. — Mati so mu umerli, ko je tretje leto pri omenjenem kupcu služil. Koliko grenkih solzá da je Lojze pretil in kolike bolečine pri tej zgubi občutil, moje pero ne more popisati.

Stric zvedši, da ima Lojze zadosti prihranjenega denarja, da kupčijo na svojo roko poprime, pišejo mu, da je čas, da zapustí svojega gospodarja in se v domači kraj preseli, ter na svojo rokó kupčijo pričnè, ker upajo, da se mu bo njihov svèt dobro obnesel.

Dasiravno se Lojze nerad loči od poštenega in dobrotnega kupca, ki je očetovski za-nj skerbel, vendar spolni željo svojega strica že iz tega obzira, ker mu je le predrag bil kraj, kjer sta njegov oče in mati živela. Poslovi se tedaj pri svojem gospodarji, kteri ga bogato obdaruje, vzame nekaj gotovine iz hranilnice, da si nakupi potrebnega blagá

in odrine proti domu. — Tù si kupi neko staro hišo, ktero prenaredi v lično prodajavnico. V hiši njegovih staršev je prebival Tone, ki je pa vsled slabega gospodarénja veliko premoženja zapravil in se tudi precej globoko v dolgove zakopal. Kaj je bilo druzega početi, kakor k Lojzetu se podati in ga pomoči prositi. Težko ga je to stalo, ko se je spomnil, kako ga je več let sovražil. Naposled vendar gre k svojemu bratu; razloži mu žalostni stan svojega gospodarstva ter ga prosi za pomoč. Prav prijazno ga sprejme Lojze rekši mu, da bi bil moral že poprej k njemu priti, da bi se bilo njegovo žalostno stanje že prej prenaredilo in zboljšalo. — Tone mu razodene, da si ni upal, ter ga prosi odpuščenja. — „Odpustil sem ti že zdavnej“, reče Lojze, „in te nisem nikoli sovražil; pomisli pa, da je Bog obernil k tvoji in moji sreči, da sem jaz šolo obiskaval in se pridno v mladosti učil. Naj bi bil jaz domá na kmetiji ostal, kakor ti, kaj bi bilo zdaj z nama? Tako je pa Bog obernil, da jaz lahko zdaj tebi pomagam. Tukaj vzemi ta denar, ki ga sem že davno za té pripravil, in nakupi si najpotrebniših reči, potem pak delaj zopet pridno in bodi varčen pri svojem gospodarstvu“.

Lojze je časoma svoje stanovanje povekšal, si napravil veliko zalogo blagá, pridno gospodaril, in je bil tako premožen in vsestransko časten kupec.

Zavíd in sovraštvo
 Razdvoji sercé,
 Za sabo pripelje
 Nasledke grenké.

V mladosti se vari,
 Zavída skerbnó,
 In dobro godilo
 Se enkrat ti bó!

Gojzdnar in njegov pes.

Celih štirideset let so bili grajščinski gojzdi v N— izročeni staremu Lipniku, da jih je oskerboval in varoval hudobnih roparjev, ki so divjačino zasledovali, pa tudi grajski les iz gojzdov pobirali. Stari Lipnik je bil pošten, v gojzdnarstvu dobro izurjen mož, in za gojzdne tatove ga ni bilo ostrejšega od njega, zato so se ga pa tudi hudobneži zeló bali, in se mu le na tihem grozili. — Imel pa je Lipnik velikega, starega psa, ki je bil zavoljo

starosti že skoraj na pol slep in kruljev. Zavoljo posebne zvestobe pa so ga pustili še pri življenji.

Nekega jutra gre stari gojzdnar po svoji navadi v gojzd. Komaj pa je bil dobro uro iz doma, da zleze stari Sultan izpod peči, se plazi nekaj časa po hiši, nazadnje pa obstoji v sredi stanice ter milo tuli in laja. Žena in otroci ne vedé, kaj bi mu bilo, ga gladijo in milujejo, da bi ga vto-lažili. Pa zastonj; — tudi z žuganjem in tepenjem se Sultan ne dá ukrotiti. „To je pač čudno“, pravijo mati, iz hiše gredé, „kaj neki more psu biti?“ Ko pa Sultan vidi duri odperete, puf! smukne skoz vrata v vežo in odtod naravnost proti gojzdu. Mati in otroci gledajo za njim. Sultan sledí vso pot, cvili in duha, kakor bi kaj posebnega iskal. To čudno obnašanje zvestega psa, ki je bil že veliko let pri hiši, se materi zeló pomenljivo zdi. „Za božjo voljo“, zavpijejo čez nekaj časa, „pa ne, da bi se očetu kakšna nesreča zgodila!“ — Poldne odzvoni, mati in otroci čakajo pred hišo sedé dobrega očeta; pa — očeta ni, in tudi Sultan ne pride. Kaj je začeti? Mati si ne dajo miru; pokličejo hlapca, in berž se napravijo na pot v bližnji gojzd. — Ne hodijo dolgo po temnem

gojzdu, da slišijo votlo pa milo tulenje zvestega, starega psa. Šli so dalje. Joj, strašen pogled! — Na majhenem z mahom zarašenem prostoru je ležalo mertvo truplo dobrega očeta; zraven njega — zvesti Sultan. Velika okrogla luknja v glavo jim je bila priča, da berž ko ne, zadela je svinčena krogla hudobnih roparjev verlega možá. Z žalostjo in jokom so ga nesli na dom. Morivca niso mogli zaslediti. Zvesti Sultan pa je malo dni potem poginil na gomili svojega gospodarja.

Tako imajo tudi živali neko posebno slutje, ki jim ne dá pokoja, dokler ne najdejo pravega vzroka svojega čutja.

Pastirji na večer.

Zadnji žarki rumenega solnca so se zgubili za gorami, in neka lepa sreberno - rudeča zarja se je prikazala na večernem nebu. Peter in Tine zapustivši omuljene pašnike in temne gojzde ženeta svojo čedo po stermem klancu navzdol proti zeleni, pisani dolini. Ravno je iz visokega stolpa farne cerkve odzvonilo „Ave Marijo“, ko prideta naša

pastirja do prijetne dolinice, ki je bila v znožji pustega gorovja. Tu je izviralo izpod sive skale več majhnih virčkov, ki so skupaj potok naredili, kateri se je med raznobojnimi cvetlicami po svitem kremenu ravno čez sredo široke doline v naglem téku v bližnjo reko izlival. Peter se usede na štirivogeljeni kamen, ki je ležal pod vejnato lipo blizo hladnega potoka in prešteva lešnike, ki jih je nabral; Tine pa ogledava svojo košarico, ki jo je na paši prav umetno izdelal, medtem ko se žejna živina napaja v hladnem potoku.

„To bo moja sestra, Ančika, vesela lične košarice“, pravi Tine.

„In moj brátec bo kaj veselo prešteval lešnike, ki mu jih sem nabral“, reče Peter.

„S kakim veseljem bo vendar Ančika občudovala pisano košarico, v katero bo jeseni sladko sadje nabirala!“

„In kakó dobro bodo dišali nabrani lešniki mojemu bratcu!“

„Sestra, Ančika, pritekla mi bo naproti, ker povedal sem ji, da bo danes košarica gotova.“

„In moj bratec pride tudi, ker dobro vé, da mu prinesem lešnikov“.

Ko se dečka tako pogovarjata, zadoni iz bližnjega klanca, po katerem sta ravno Peter in Tine prišla, vesel krik, petje in brizganje piščalk, katero zmiraj bliže prihaja. Čez malo časa so tudi drugi ostali pastirji s svojo čedo v dolini pri hladnem potoku, kjer so imeli navado živino napajati in jo še nekaj časa po dolgi ravnini pustiti, da si puli sladko travo. — Vriša in krika veselih pastirjev ni bilo zdaj konca ne kraja. Eni si razkazujejo izdelke, ki jih so na paši izgotovili; drugi zopet razne živali, ki so jih vjeli. Ta ima polha, uni veverco; drugi zopet polno kletko lepih ptičev. Ta piska na svojo piščalko, uni na diple, tretji zopet vbira na strune in drugi pojejo vesele pesmice. — Tam pleza eden na zeleno lipo, drugi se igra s psičkom metaje mu kamen po zeleni ravnini; tretji poka z bičem. Ta veseli krik krepkih in čverstih pastirjev razlegal se je daleč po vaséh, katerih prebivavci so hitro uganili, da so pastirji zdaj že pri srenjskem potoku in da bodo kmalo domá. Marsikteri otrok je zapustil ognjišče, in je tekkel svojemu bratu naproti. —

Od potoka sim je peljala pot čez majhen hómec, na katerem je pod košatim orehom stalo zna-

minje matere božje, in od koder se je lahko vsa vas pregledala, ki je ležala precej pod homcem s svojo lično, belo cerkvico v sredi sadonosnega drevja. Pastirji prišedši z godbo in s petjem, z vrišem in krikom do omenjenega znamenja postojé enmalo, ker tu jih je pričakovala cela trôpa otrok, ki je prišla bratom in pa čedi naproti. Tudi Ančika in Jožek, Petrov brat, sta bila med mlado množico. Ančika je imela prav velik venec, iz lepih duhtečih cvetlic spleten, ktereга je dala Tinetu, da ga obesi okrog Marijine podobe. Bila je sobota, in vsako soboto naredile so dekleta lep venec iz ru-dečih vertnic, ktereга so na večer otroci k znamenji nesli, da so ga pastirji iz paše gredé okrog svete podobe pripeli; kajti v nedeljo so hodili ljudje tu sim molit. — Pastirji naravnajo venec okrog svete podobe, potem pa gredó domú, in pojejo veselo pesmico :

»Solnce se je skrilo,
Zvon je že odpel« i. t. d.

N o ě.

Pod lipo sedi deček sloné na kamnito mizo, in veselo gleda v odperto naravo, po kateri se polagoma černa noč razgrinja. Veseli ptički hité po germovji in drevesih iskaje počitka; trudne ženjice prihajajo s polja in si pojó z lepo vbranimi glasovi večerno pesem. Tudi mati pridejo s polnim jerbasom na glavi in kmalo za njimi oče z veselo množico krepkih najemnikov, ki gredo za vozom, ki je poln rumene pšenice. Iz belega zvonika zvoní „Ave Marijo“; moški se odkrijejo in vsi molijo enoglasno in pobožno angeljsko pozdravljenje. Na dom prišedši se posadijo okrog kamnite mize, ki stoji že dokaj let pod košato lipo ter si pripovedujejo nedolžne povedke. Tudi stari oče pridejo iz hiše, ker oni vedó marsikaj mičnega pripovedovati. Vse jih pazno poslušá. Kmalo pa se prikaže blede luna na visoki nebeški planjavi obdana z nebrojnimi zvezdicami, ki migljaje razsvitlujejo široko zemeljsko planjavo, katero je noč s svojim črnim plaščem ogernila. Sim ter tje ferči še kakšna majhna živalica po hladnem večernem zraku. Terta, ki se ovija po beli steni prijazne hišice, se kaj lepo podá

v mesečni svitlobi. Skoz okno, ki ga obdaja zeleno perje vinske terté prikaže se luč, in mati pokličejo pod lipo zbrano družinico. Večerja je pripravljena, in stari oče peljejo pridne delavce v hišo. Deček pa gre še na vert, da se posloví pri svojih cvetlicah; pa té je že davno zazibala černa noč v sladke in zlate sanje. Tudi deček gre v hišo; pa kmalo se posloví pri domačih in gre tiho v svojo spavnico, ktero mu prijazna in mila luna skoz okno razsvitljuje; poklekne pred neko podobo, ki mu visí nad posteljo, ter opravi svojo večerno molitvico. V postelji pa misli še dolgo na svitlé nebeške lučice in pa svoje nežne cvetlice na vertu, dokler tudi njega noč v sladke sanje ne zaziblje.

Kdor brez greha dan končá,
Černa noč ne plaši ga.

Večerno poslovilo.

Okrog, okrog je černa t'má

Na nebu sveti zvezdica,

Se v zvezdico ozirajoč

Iz serca vzdihnem: »lahko noč!«

Pri postelji podoba je
 Marije, svete matere;
 V podobo se ozirajoč
 Iz serca vzdihnem: »lahko noč!«

Velé mi ljuba mamica:
 »Ne zabi, dete, angelja!«
 In k njemu molim prosijoč:
 »Obvaruj me nocojšno noč!«

Pogledam milo ateja,
 Ki iskreno ljubi sineka;
 Mu bleda lica ljubijoč
 Iz serca vzdihnem: »lahko noč!«

Objanem drago mamico
 Kazaje v svitlo zvézdico,
 Poljubim usta ji rekoč:
 »Oj, sladka mama, lahko noč!«

Če jutri vstanem, zdaj ne vem,
 Znabit' že dans k Očetu grem;
 Učitelje pozdravljajoč
 Še enkrat vzdihnem: »lahko noč!«

Sladka jederca za slovensko mladost.

Pobožnost je čez vse; sreča in blagoslov božji ste njeno plačilo. Kdor se že v mladosti pobožnosti ne vadi, bo gotovo v starosti brezbožen.

Ako Boga ljubiš, vanj zaupaš, njegove zapovedi zvesto in natanko spolnuješ, svoje starše in učitelje vbogaš, se ti ni treba bati nič hudega. Kdor Boga ljubi in spolnuje, kar je On zapovedal, svest si je nebeškega kraljestva; kdor pa tega ne dela in le nasprotuje, ta po smerti nima družega pričakovati kot — večno kazen.

Vbogaj in ne vkljubuj nikdar svojim staršem; če te svaré, misli: vsaj sem res kriv! Tvoji starši imajo zmiraj dobre namene; če ti kaj odrekó ali prepovedó, gotovo bi bilo za te nevarno. Vbogaj jih tedaj vselej, saj so le tvoji starši pred Bogom za te odgovorni.

Pazi na vse, kar se ti kaže ali pripoveduje; takó se boš gotovo vsaki dan več naučil; vsaki dan boš pametnejši, in vse ti bo šlo dobro in urno izpod rok.

Bodi odkritoserčen! Če si kaj pregrešil, kar na ravnost povej: „to sem naredil in obljubim, da ne bom več“. Ako pa svoj pregrešek tajiš, pregrešil si se dvakrat: prvič, ker si storil, kar ni bilo prav; drugič, ker si se zraven še — lagal.

Kar moraš storiti, stori naglo! Ne odlagaj na večér, kar že zjutraj lahko storiš.

Ne ponašaj se s svojo mladostjo, in ne misli, da bo tebi smert prizanesla.

Ogibaj se hudobnih postopačev in ne pusti hudobije v sercé; videl boš, da bo potem čednost v tvojem sercu gospodovala.

Dobro zapiraj svoja usta, da ti ne bodo lastne besede kratile sladkega mirú.

Berbravca v vsaki družbi težko terpé; od njegovega blebetanja ušesa bolé.

Pohlevnost je najlepša čednost vsakega človeka; posebno pa majhenega dečka ali deklice. Le poslušaj kakó pohlevni otroci govoré, kakó se vedejo; gotovo ti bodo dopadli, in posnemal jih boš.

Misli na Boga vsako jutro berž ko vstaneš, in ne čakaj, da se dan s temino prevleče in da se svetlo solnce ogerne s temnimi oblaki.

Ljubi Njega, najboljšega očeta, ki ga imaš v nebesih! Njega, ki je nebó in zemljo naredil s samo besedo; Njega, ki je s perstom pot zvezdam pokazal.

Njega, ki je morju mēje postavil in ki viharjem zapoveduje, da morajo tiho biti.

Ljubi in moli Njega, ki zemljo strese in bliske prižiga, kadar se mu le poljubi.

Njega, ki je z neskončno vsegamogočnostjo svojo vstvaril velike svetove in ki jih lahko zopet v prah spremeni, kadar le hoče.

Vse misli tvojega mladega serca so mu znane, in tvoje delo je on že vedel, preden si ga ti pričel.

Povzdigni večkrat svoje oči proti nebesom in videl boš na daljnih, nebrojnih svetovih veličastvo Njegovo.

Oberni svoje oči k tlam in videl boš zemljo, ki je polna Njegovih dobrot. Vse, kar leze in se giblje, pōje Njemu čast in hvalo; mōli in hvali ga tedaj tudi ti!

Kazalo.

	Stran.
Predgovor	3
Juterna obljuba	5
Glas božji	6
Molijoči otrok	6
Jutro	8
Pamet velik dar božji	9
Nevtrudljivi učence	11
Šolski zvon	13
Uči se pridno v mladosti	14
Poboljšani sin	15
Varuj se razvad	24
Svoje glavnež	26
Kaznovana tatvina	28
Otročja prošnja	29
Mladi potepuh	30
Redek vrač	32
Zvezdicam	35
Nesrečna deklica	35
Pokopališče	38
Sirotek	40
Sveti Blaž	40
Lažnik postane tat	42

	Stran.
Skerbna pesterna	47
Cvetlica	51
Bodi pošten	52
Neznan gospod	56
Zvonovi	58
Učenec iz šole grede	61
Redka ponižnost	61
Darilce	66
Bodi prijazen in priljuden	67
Hvaležni učenci	69
Učenci gosp. kateheta za god	71
Božja pota so nezapopadljiva	72
Jesen	87
Tri cvetlice	90
Boštjanova hiša	91
Po zimi	97
Sneg	99
Bog varuje otroke	106
Dva brata	109
Gojzdnar in njegov pes	115
Pastirji na večer	117
Noč	121
Večerno poslovilo	122
Sladka jederca za slovensko mladost	124

